

Birželio 12 d. Lietuva įeis į Europos valstybių šeimą

Vilnius, birželio 8 d. (AGEP) – Birželio 12 d. Liuksemburge Lietuva pasirašys asocijuotos narystės Europos Sąjungoje sutartį. Lietuvos ministras pirmininkas Adolfas Šleževičius birželio 12-ąją pavadino „labai svarbia data Lietuvai“. Lietuvai sutarties pasirašymo iškilnėse atstovaus premjeras A. Šleževičius ir Užsienio reikalų ministerijos sekretorius Albinas Januška.

Spaudos konferencijoje birželio 8 d. A. Šleževičius sakė, jog tai bus esminis atskaitos taškas šalies istorijoje – „iš Rusijos politinės erdvės mes pereiname į visiškai kitą – Europos Sąjungos valstybių šeimą“. Pasak jo, ši svarbi momenta sunku įvertinti dabar – istorikai tai padarys geriau.

Kita vertus, sakė Adolfas Šleževičius, dabar Lietuvai iškyla labai atsakingas uždavinys – kalbėti visuomenei ne tik apie integravimosi į Europos Sąjungą privalumus, bet ir apie problemas, kurios neišvengiamai iškils.

Vyriausybės vadovas sakė,

kad šiam procesui ministrų kabinetas jau ruošiasi – Užsienio reikalų ministerijoje įkurtas Europos integracijos departamentas, paskirti už dialogą su Europos Sąjunga atsakingi ministerijų sekretoriai, speciali ministro pirmininko vadovaujama komisija jau aptarė artimiausią veiksmų programą, vyriausybės nariai aktyviai apmokomi ir supažindinami su Europos Sąjungos struktūra ir daug kitų pasirošimų.

Kaip vieną sunkiausių Lietuvos iškilniųjų integravimosi problemų A. Šleževičius minėjo vietos žemės ūkio gamintojų apsaugą. Nepaisant to, kad Lietuva nustatė šešerių metų pereinamąjį laikotarpį, sakė jis, šioje srityje reikės labai „skrupulingo darbo“, norint sumažinti prieštaravimus ir apsaugoti Lietuvos žemės ūkio produkcijos gamintojus.

Be to, vyriausybė jau galvoja apie būsimas derybas dėl tikrosios narystės Europos Sąjungoje, kuriose Lietuva taip pat sieks tam tikrų lengvatų ir išlygų, pirmiausia šalies žemės ūkiui.

ES sutartis – penkerių metų ruošos rezultatas

Vilnius, birželio 10 d. (Elta) – Lietuvos ministro pirmininko Adolfo Šleževičiaus vadovaujama delegacija birželio 12 d. išvyksta į Liuksemburgą, kur jis pasirašys asocijuotos narystės sutartį su Europos Sąjunga. Sąjungos vardu sutartį pasirašys atstovai iš penkiolikos jos tikrų narių: Airijos, Austrijos, Belgijos, Danijos, Didžiosios Britanijos, Graikijos, Ispanijos, Italijos, Liuksemburgo, Olandijos, Portugalijos, Prancūzijos, Suomijos, Švedijos ir Vokietijos.

Lietuvos kelias į asocijuotą narystę Europos Sąjungoje trunka penkerius metus. Sutartyje numatytas pereinamasis laikotarpis turės baigtis jau 1999 metais. Anksčiau sudarytose Europos sutartyse su kitomis Vidurio Europos šalimis buvo numatoma kur kas ilgesnis pereinamasis laikotarpis. Pasirašius šią sutartį, plėsis Lietuvos ir Europos Sąjungos politinis dialogas – šių metų birželio pabaigoje Lietuva pakviesta dalyvauti Europos Sąjungos šalių vadovų susitikime Kanuose, Prancūzijoje.

Asocijuota narystė yra laipsniškas, lengvatinis kelias į Europos Sąjungos Bendrąją Rinką. Tai yra nelygus savo rinkų atvėrimas keturioms judėjimo laisvėms.

Nors asociacijos tikslas – pasirengimas narystei Europos Sąjungoje, tačiau sutartyse nenunatomos tikslios sąlygos ar terminai. Europos Asociacijos sutartis turės ratifikuoti visų Europos Sąjungos šalių-narių parlamentai, taip pat ir Europos Parlamentas.

Asociacijos praktiką apibendrinio ir išplėtojo Esseno ES Taryba, 1994 m. gruodžio mėnesį patvirtindama „Rytų ir Vidurio Europos šalių pasirengimo narystei strategiją“ (Preaccession strategy). Jos sudedamoji dalis yra Baltoji Knyga (White Book),

skirta šių šalių teisės suderinimui su ES teise ir visų pirma su Vidaus Rinkos (Internal Market) taisyklėmis.

Europos sutartis sukurs kokybiškai naujas galimybes koordinuoti Lietuvos ekonomine, užsienio ir saugumo politiką su Europos Sąjunga. Ji atvers ir naują Lietuvos santykių su kaimynais puslapi: Lenkija, Vokietija, Danija, Švedija, Suomija, Latvija, Estija tampa artimiausiais Lietuvos partneriais, formuojasi naujas Europos Sąjungos Baltijos jūros šalių regionas, o santykiai su Nepriklausomą Valtstybių Sandrauge šalimis bus plėtojami bendrame Europos Sąjungos ir NVS šalių santykių kontekste.

Užsienio lietuviai lankėsi Vilniaus savivaldybėje

Vilnius, birželio 5 d. (LR) – Vilniaus miesto savivaldybėje birželio 2 d. įvyko lietuvių išeivijos organizacijų iš JAV, Kanados, Australijos, Vokietijos, Argentinos ir Rusijos aštuonių atstovų susitikimas su sostinės „pados“ pagrindinis rūpestis „padaryti žmogaus gyvenimą geresnį“, bet išsamiau nebuvo paaiškinta, kaip bus siekiama šio tikslo. Greta kitų miesto žmones slegiančių sunkumų meras nurodė jaunimo nedarbo problemą, kurią būtina kuo skubiau spręsti, jeigu norime, kad „jauni žmonės gimdytų daugiau vaikų“.

Kalbėdamas apie Vilniaus senamiesčio išsaugojimo ir restauravimo problemas, sostinės meras pranešė, kad miesto valdžia puoselėja kelias idėjas. Viena jų – Senamiesčio pastatus išnuomoti ar net parduoti užsieniečiams. Pasak A. Vidūno, dėl to bendraujama su Skandinavijos šalimis. Dviejuose apieštuose Didžiosios gatvės namuose ketinama įrengti Norvegijos bei Švedijos kultūros centrus, dar vienu kitu pastatu Senamiesčio domisi užsienio šalių ambasados.

Tačiau šie keli projektai negali labai pagerinti Senamiesčio situacijos. Labai stokojama rimtesnių privačių investicijų. Tiesa, dalis patalpų restauravimo laukiančiuose pastatuose buvo išnuomota lietuvių verslininkams, bet didesnę naudą pasak mero, tai nedavė. Mat daugiausia įrengiamos smulki komercinės įmonės, jų šeimininkai šiek tiek pasi-

Nors Japonija yra kraštas, kuriame net ir konduktorius lenkia prieš keleivius prieš išrinkdamas mokesčių už kelionę, už Antrojo Pasaulinio karo veiksmus Japonija atsisako lenktis atsiprašymo ženklais. Penktadienį Japonijos parlamente ministras pirmininkas tačiau nusilenkė, jo nariams patvirtinus ne atsiprašymą, bet Japonijos apgailestavimą dėl jos karo veiksmų nukentėjusioms valstybėms. Japonai jaučiasi negali atsiprašyti už veiksmus, dėl kurių jų aniai paguldė savo galvas.

Anot Seimo atstovų, Rusijos lietuvių padėtis nėra lengva

Vilnius, birželio 8 d. (AGEP) – Rusijoje nėra bendros tautinių mažumų politikos, pažymėjo trys Seimo žmogaus ir tautybių reikalų komiteto nariai, apsilankę šią savaitę Maskvoje.

Kaip jau buvo skelbta, komiteto pirmininkas LDDP narys Mindaugas Stakvilevičius, kitas valdančiosios frakcijos narys Everistas Raišutis ir Demokrataų frakcijai priklausantis Valdas Petrauskas šią savaitę dvi dienas lankėsi Maskvoje ir susitiko su Rusijos parlamento NVS ir tautiečių reikalų komiteto bei Tautybių reikalų komiteto nariais, taip pat su Rusijos užsienio reikalų ministerijos atstovais.

Mindaugas Stakvilevičius ketvirtadienį spaudos konferencijoje Vilniuje sakė, kad nemažai buvo bendrauta su lietuvių bendruomenės Maskvoje nariais, apsilankytą lietuviškoje „Šaltinėlio“ mokykloje. Seimo narys sakė, kad Rusijoje nėra bendros politikos po visą šalį išmėtytoms lietuvių bendruo-

menėms ir visus reikalus joms tenka spręsti su konkrečių regionų vadovais.

Maskvos meras Jurij Lužkov, anot Stakvilevičiaus, yra geranoriškai nusiteikęs lietuvių bendruomenės atžvilgiu. Todėl, sakė Stakvilevičius, dėl neišspręstų lietuviškosios mokyklos problemų – pirmiausia pastato rekonstrukcijos, reikėtų, kad oficialūs Lietuvos atstovai kreiptųsi pagalbos tiesiai į Maskvos merą. Tokiu būdu, mano Seimo narys, problema gali būti išspręsti.

Demokratas Valdas Petrauskas teigė, kad Rusijos valdžia nenkai tepadedą lietuvių bendruomenei. Pasak jo, ta parama yra žymiai mažesnė, nei Lietuvos pagalba rusų bendruomenei. V. Petrauskas sakė, kad tik Lietuvos ambasados Maskvoje dėka Rusijos Lietuvių Sąjunga turi nedidelį kambarelį patoje ambasadoje.

Tuo tarpu Rusija, sakė Seimo narys, propagandiniiais tikslais „per padidinamąjį“ stiklą ver-

tina rusų padėti Baltijos kraštuose ir čia iškylančius sunkumus. „Lietuvių padėtis Rusijoje tikrai sunki“, sakė Valdas Petrauskas.

Everistas Raišutis pažymėjo, kad nepaisant visų problemų, demokratiniams poslinkiams Rusijoje net ir tautinių mažumų atžvilgiu jaučiami. „Sprendžiamas ne vien aborigeninių tautų likimas. Bus teisiniu būdu sprendžiami ir lietuvių reikalai, o jų mes neturim teisės vadinti aborigenais“, sakė E. Raišutis.

V. Petrauskas taip pat pažymėjo, kad Rusijos politikai susitikimuose, kaip jau įprasta, pasisakė prieš NATO plėtimą. O vienas Rusijos Užsienio reikalų ministerijos atstovas net mėgino pagrasinti Lietuvai galimomis sankcijomis, jeigu iš Lietuvos būtų deportuotas buvusios Sovietų Sąjungai pavaldžių komunistų organizacijos „Jedinstvo“ vadas Valerij Ivanov arba jei nebus greitai išspręstas Rusija patenkinančiu būdu Lietuvoje kalinamų buvusios Komunistų Partijos vadovų bei kitų už priešvalstybinę veiklą suimtų ar nuteistų veikėjų likimas.

Seimo narys Valdas Petrauskas teigė pareiškęs nesutikimą su problemos politizavimu. Petrauskas pažymėjo, kad tai yra teisiniai reikalai, nes yra „konkretūs straipsniai, konkretūs nusikaltimai ir konkreti atsakomybė“.

„Lietuvos Baudžiamasis Kodeksas už įsitikinimus nebauzdžia, ir tokie straipsniai buvo tik Sovietų Sąjungos Baudžiamajame Kodekse“, sakė Seimo narys Valdas Petrauskas.

Norima kurti pabėgėlių stovyklas Lietuvoje

Vilnius, Birželio 8 d. (AGEP) – Lietuvos ir Švedijos migracijos tarnybų atstovai birželio 8 d. apžiūrėjo Ruklos ir Pabradės karines bazes, kuriose manoma steigti pabėgėlių stovyklas.

Lietuvoje, kurioje nuolat sulaikomi bėgliai iš skurdžios Azijos ir Afrikos valstybių, kol kas nesukurta jų aprūpinimo įstaigos. Nelegalūs migrantai iki deportacijos dažniausiai laikomi areštines arba pa-

Kardinolui Bernardin daroma vėžio operacija

Čikaga, birželio 12 d. (ST) – Čikagos arkivyskupas kardinolas Joseph Bernardin sekmdienio vakarą išrašė į Lojolos universiteto ligoninę, Maywood, Illinois, kur pirmadienį bus daroma tiriamoji operacija nustatyti tikslią diagnozę ryšium su galimu kasos (pancreas) vėžiu. Penktadienį buvo pranešta, jog yra didelė galimybė, kad kardinolas Bernardin, 67 metų, turi kasos vėžį, vieną rimčiausių vėžio formų, ir auglį ant dešiniojo inksto.

Ligoninėje ji pasitikusiems žurnalistams kardinolas pasakė, kad popiežius Jonas Paulius, jam paskambino sekmdienį po pietų ir pasakė, kad pirmadienį lauks už jį Mišias. Pirmadienį daroma operacija truks apie šešias su puse ar septynias valandas ir prasidės apie 7:40 val. ryto, po kardinolo laikomų Mišių ligoninės koplyčioje.

Paklaustas kaip jis atlaiko rūpestį, kardinolas atsakė: „Iš esmės, tai tikėjimo dalykas. Kunigu esu jau ilgą laiką... ir guodžiau, stiprinau daug, daug žmonių su rimtomis ligomis, kurių kai kurie žiūrėjo tikrai mirčiai ir akis. Ir aš jiems patariau nesibijoti, pasivesti Viešpačiui. Dar bandau praktikuoti tai, ką kitiems patariau. Jei iš tikrųjų tiki, žinai, kad vieną dieną susitiksi su Viešpačiu danguje. Ir apie tai yra kiekvieno asmens žemiška kelionė. Ir nors, žinoma, yra šiek tiek baimės ir rūpestio, vis vien žinai, kad į tą tikslą visi esame pašaukti. Ir aš esu žmogus; norėčiau, kad ši operacija būtų

sėkminga. Norėčiau dar daug metų tarnauti Čikagos arkivyskupijai. Bet jei tai neįvyks, ne per daug tuo rūpinuosi“.

Kardinolą nustebino iš popiežiaus Jono Pauliaus II paskambinimas, kuris atėjo 2:30 val po pietų. Jis jam pasakė, kad pirmadienį jis ir jo namiškiai aukos už jį Mišias. Kardinolas jam pasakė, kad skausmą, kurį jam gali tekti kentėti, jis aukos už arkivyskupiją ir už popiežių. Už tai popiežius jam padėjo. Šventasis Tėvas kardinolui priminė „išganingą kančios vertę“.

Kardinolas Bernardin korespondentams taip pat pasakė, kad jam taip pat paskambino Stephen Cook, kuris 1993 m. buvo iškėles kardinolui melagingą ieškinį dėl tariamo lytinio nusikaltimo. Vėliau jis atšaukė savo kaltinimus ir atsiprašė kardinolo. Po to, kai kardinolas nuvykęs pas Cook priėmė jo atsiprašymą, Cook jaučia ypatingą artumo ryšį su kardinolu ir kartkartėmis jam pasakė, kad kardinolas operaciją, jis skambino pasakyti, kad žinia jį labai nuliūdino ir kad už jį meldžiasi.

Kardinolas su savimi ligoninėje pasiėmė breviurį (psalmių ir Šv. Rašto skaitinių specialią maldaknygę), rožančių, kryžių ir Neturtingųjų Mažųjų Seserų vienuolijos steigėjos pal. Jeanne Jugan relikviją, kurią jam penktadienį įteikė tos vienuolijos seserys. Už kardinolą meldėsi ir įvairių kitų konfesijų bažnyčios ir už tai kardinolas jiems padėjo.

Socialdemokratai ragina ratifikuoti vaikų teisių konvenciją

Vilnius, gegužės 30 d. (BNS) – Socialdemokratai ragina greičiau ratifikuoti Jungtinių Tautų Vaikų teisių konvenciją, prie kurios Lietuva yra prisijungusi 1992 metais.

Socialdemokratų Partijos jaunimo organizacijos pirmininkas Rolandas Zuza informavo, kad partijos vadovas, Seimo vicepirmininkas Aloyzas Sakalas kreipėsi į premjerą Adolfą Šleževičių, prašydamas greičiau pateikti Seimui ratifikuoti minėtąją konvenciją.

Be to, siūloma kai kurias konvencijos nuostatas pradėti taikyti jau dabar.

Aloyzas Sakalas Aukščiausiojo Teismo pirmininkui Pranui Kūriui pasiūlė, kad nepilnamečių bylos teisme būtų nagrinėjamos be eilės, kaip numatyta konvencijoje.

R. Zuza ir agentūros „Visos

Lietuvos vaikai“ pirmininkė Elena Kubilienė spaudos konferencijoje antradienį taip pat pažymėjo, kad valstybė vėluoja organizuoti vaikų vasaros poilsį.

Birželio 2 d. buvo paskelbti konkurso valstybės remiamų vaikų vasaros poilsio organizavimo rezultatai. Tokiam poilsui vyriausybė skyrė 700,000 litų.

Elena Kubilienė pažymėjo, kad vyriausybės nutarime numatyti 30 litų vienai dienai moksleiviui išlaikyti yra per mažai. Remdamasi savo organizacijos patirtimi, agentūros pirmininkė sakė, kad vaiko išlaikymas vieną dieną kainuoja 8-10 litų. Kubilienė baiminasi, kad iš šių vaikų poilsio nepasipelnę įvairūs tarpininkai.

Rolando Zuozos nuomone, vyriausybės skirtų lėšų pakaks tik „labai socialiai remtinų vaikų“ poilsui. Tuo tarpu nėra jokios programos, kaip organizuoti kitų, jau dabar gatvėje esančių vaikų poilsį, suteikti jiems galimybę užsidirbti vasaros metu.

KALENDORIUS

Birželio 13 d.: Šv. Antanas Paduvietis, kunigas, Bažnyčios mokytojas (1195-1231); Akvilina, Kunotas, Sklavė.

Birželio 14 d.: Rufinas, Valerijus, Bazilijus, Digna, Alka, Almina. 1941 m. pradėti masiniai lietuvių tremimai į Sibirą. JAV Vėliavų diena.

SVEIKATOS KLAUSIMAI

NUTUKIMAS

DANIELIUS DEGĖSYS, MD

Jungtinėse Amerikos Valstijose šiuo metu 30% žmonių sveria daugiau, negu jie svėrė prieš 10 metų. 1960 metais 50 iki 59 metų amžiaus vyrų su per dideliu svoriu buvo 28.8%, o 1991 metais to paties amžiaus vyrų buvo 42%. Moterų, 50 iki 59 metų amžiaus, 1960 metais buvo 35%, o 1991 metais – 52%. Apie 50 milijonų Amerikos gyventojų bandė mažinti svorį, bet tik dalis iš jų buvo sėkmingi. Per didelį svorį turintieji bando įvairias dietas. Kai kurie sveikatos ekspertai sako, kad dieta – tai ne gydymas. Kai kurios dietos gali būti pavojingesnės negu nutukimas. Visi pripažįsta, kad nutukimas didina mirtingumą ir gali būti susijęs su diabetu, širdies ligomis, padidintu kraujo spaudimu, insultu (stroke), tulžies pūslės ligomis bei kai kuriomis rūšies vėžio ligomis. Bet ar svorio mažinimas prisideda prie liguotų stovio pagerinimo, sunku pasakyti, nes tam mes neturime duomenų. Studijuojant 50 svorio mažinančių institucijų programų, paskelbtų 1980 metų laikotarpyje, randame, kad visos programos, išskyrus vieną, priimdavo tik tuos dalyvius, kurie buvo sveiki. Kyla klausimas: kurį žmogų reikia vadinti nutukusiu ir kurį normaliu? Pagal Metropolitan apdraudros bendrovės tabelę, žmogus, sveriantis 20% daugiau savo normalaus svorio, yra laikomas per daug sveriančiu nutukusiu.

Metropolitan apdraudros bendrovės tabelėmis naudojasi ir gydytojai, nustatydami, kurio paciento svoris yra normalus ir kurio per didelis. Naujesni ir tikslesni kūno svorio matavimai yra gaunami, naudojant kūno masės ir aukščio santykį, kuris yra gaunamas kūno svorį svarais padauginus iš 700 ir gautą sumą padalinus iš aukščio coliais. Jeigu gautas skaičius yra tarp 20 ir 25, tai svoris normalus; jeigu skaičius yra tarp 25 ir 30 – tai svoris truputį padidintas; jeigu tarp 30 ir 35 – tai svoris per didelis, o jeigu skaičius yra žemesnis negu 20, tai svoris yra per mažas.

Pavyzdžiui: 5 pėdų ir 7 colių moteriai, sveriančiai 132 svarus, kūno masės santykio skaičius bus 20.6, o 5 pėdų ir 3 colių moters, sveriančios 200 svarų, toks santykio skaičius bus 35.3.

Kitas, lengvesnis ir gana praktiškas apskaičiavimas, tai liemens ir klubų apimčių santykis. Jeigu liemens apimties dydis, padalintas iš klubų apimties dydžio, duoda skaičių didesnį negu 1 vyrams ir didesnį negu 0.85 moterims, tai tokie asmenys laikomi riebiais. Nutukusių, riebių vyrų riebalai daugiausia būna susikrovę virš klubų, ant pilvo, tuo tarpu moterų riebalai ant klubų ir šlaunų. Riebalai, kurie yra ant pilvo infiltruoja ne tik pilvo raumenis, bet ir pilvo bei krūtinės ertmės esančius organus, todėl ir kenkia kepenims bei širdžiai.

Moterims riebalai, susikrovę ant klubų ir šlaunų, mažai kenkia minėtiems organams taip, kad moteris, nepažeisdamą savo sveikatos, gali saugiai nešioti 15-20 svarų ant klubų ir šlaunų. Todėl nutukimas yra pavojingesnis vyrams negu moterims. Moterys yra išėjusios, kad daug riebalų turinti dieta didina pavojų susirgti krūties vėžiu, bet Harvardo universiteto School of Public Health ilgalaikės 89,000 medicinos

seserų studijos 1992 metų duomenys nerodo ryšio, kad moteriais, valgančios daugiau riebalų, dažniau sirgtų krūties vėžiu.

Kyla klausimas, kodėl vieni žmonės būna riebi, kiti ne? Jau kuris laikas mokslininkai galvoja, kad genetiniai veiksniai turi įtakos žmogaus nutukimui. Visai neseniai dr. J. Friedman (Rockefeller University) surado geną ir įrodė, kad to geno veikimas išsukia padidinto riebalų kiekio susikauptimą pelės organizme. To geno veikimą jis aiškina štai kaip. Riebalinė kūno ląstelė, riebalinio geno įtakoje, pagamina specifinį baltymą, kuris patenka į kraują, o iš ten į smegenis ir jas taip paveikia, kad susidaro sotumo jausmas, ir organizmui nereikia daugiau maisto. Todėl pelė sustoja ėdusi. Jeigu genas dėl kurios nors priežasties pakinta, tai specifinio baltymo gamyba sumažėja, smegenys negauna pakankamo kiekio specifinio baltymo ir nestabdo alkio jausmo. Pelė ėda daugiau, negu reikia.

Dr. Friedman mano, kad jis tokį geną lokalizavo ir žmogaus organizme. Riebalams krautis žmogaus organizme yra ir kitų priežasčių. Riebalai – tai yra energija, sukurta kūne riebalų forma. Jeigu jos nenaudoji, riebalų kiekis didėja. Amerikiečiai dabar suvalgo mažiau kalorijų, negu suvalgydavo šio šimtmečio pradžioje, bet jie dabar fiziniai mažiau dirba, negu anuomet, todėl ir darosi riebesni. Ne dieta kalta. Kaltinti reikia sėslu, be judesio gyvenimą. Center for Disease Control 1991 metais paskelbė suaugusių žmonių apklausą, kurioje 58% sakėsi, kad laisvalaikiu jie labai mažai juda ir nedalyvauja jokiam sporte. Norint sumažinti svorį, reikia būti judriam, būtent, energingai vaikščioti bent 30 minučių per dieną, laiptai laiptais arba praktikuoti aerobinių judesių mankštą.

Savaime aišku, kad mažinant maisto kalorijų kiekį, mažėja ir svoris. Bet staigus ir didelis maisto kiekio sumažinimas, numetant daugiau negu 2 svarus savaitėje, nesiderina su sveikata. Dieta, turinti mažiau negu 1,000 kalorijų, nėra gera. Mažas kalorijų kiekis sukelia per didelį alkį, todėl ir būna sunku tokias dietas laikyti. Be to, tokiu atveju organizmas negauna kūniui reikalingų medžiagų – vitaminų ir mineralų. Ypač reikia vengti kai kuriuose žurnaluose persamų staigių suliesėjimo dietų (crash diets). Per didelis ir staigus maisto kiekio sumažinimas gali išsukti sunkius organizmo metabolizmo sutrikimus. Tokiomis dietomis sumažintas kūno svoris ilgai neišsilaiko. Tokių dietų atveju organizmas nustoja daug vandens ir žmogus mažiau sveria, bet vanduo vėl greitai susirenka, žmogui pradėjus normaliai valgyti ir jis vėl sveria per daug.

Yra atvejų, kai nutukimas tampa rizika gyvybei, tai operacija, sumažinanti skrandžio tūrį, gali būti patariama. Deja, net ir tokia radikali priemonė ne visada būna sėkminga. Būna atvejų, kad nutukimas rišasi su psichologinėmis problemomis, todėl psichiatrinė konsultacija prieš pradėdant gydymą būna patariama.

• Diena be „Draugo“, kaip padangė be žvaigždžių.

St. Louis, Illinois, Nekalto Prasišėjimo lietuvių parapijos šimtmečio sukaktuvinės Mišios bus aukojamos šioje klebono kun. (dabar vyskupo) dr. Antano Deksnio pastangomis 1956 m. pastatytoje bažnyčioje.

BAŽNYČIA LIETUVOJE IR PASAULYJE

EAST ST. LOUIS NEKALTO PRASIDĖJIMO PARAPIJOJE

Šiomet sukanka šimtas metų nuo to laiko, kai trys energingi lietuviai – naujakuriai Mississippi pakrantės East St. Louis mieste subūrė lietuvių lietuviškon parapiją. Tarp kitų, rečiau minimų pavardžių, su pasididžiavimu dabartiniai parapijiečiai prisimena pavardes: Jocius, Tervainis ir Stelmokevičius. Tai vyrai, kurie sugebėjo įtikinti Belleville diecezijos vyskupą J. J. Jensen, kad aštuonios lietuviškos šeimos, trys jaunos merginos ir arti šimtas viengungių vyrų išlaikys kuriamą parapiją neblogiau, negu vyskupo reikalaujamos dvidešimt penkios šeimos. Šių vyrų pastangas parėmė pirmasis parapijos klebonas Juozapas Servetka.

1895 metais Baugh gatvėje buvo išnuomotas dviejų aukštų namas. Pirmasis aukštas buvo naudojamas koplyčiai, o ant rasis – klebonijai. Nuo pirmos dienos pradėta taupti pinigų lietuviškos katalikų šventovės statybai. Gaila, kad nei gyvų parapijiečių, nei dokumentų iš tų laikų nėra užsilikę. Parapijiečiai jau seniai Anapily, o dokumentai 1943 metais kilisio gaisro sunaikinti. Tačiau žinių iš ano laikotarpio pakankamai išliko jaunesnės kartos atmintyje, pas parapijiečius užsilikusiose nuotraukose, laikraščių aprašymuose ir pačios parapijos iškilų įvykių proga išleistuose leidiniuose.

Jau 1896 metais privatu namą pakeitė medinė, su bokštelio, bažnyčios išvaizdos šventovė. Vėliau šis pastatas buvo modernizuotas iš lauko plytomis apmūrijus.

Klebonai keitėsi dažnai, štai jie: Servetka, Masiotas, Šlamas, Gilmartin, Gadeikis, Petravičius, Gugis, Vaitonis, Kolesinskis, Zaikauskis, Vincius Stanley, Lunskis, Tikuišis, Deksnys ir vikaras Urbonas, Gasiūnas, Long, Mažrimas, Baltūnas, Geligotek, Cunningham ir Hays. Tik du klebonai ilgesnį laiką vadovavo parapijai, tai S. E. Ko-

lesinskis (1916-1927) ir dr. Antanas L. Deksnys (1943-1969). Kun. Jono Gadeikio administruojama parapija 1907 metais pastatė parapijos mokyklą, o tame pastate įsikūrė ir klebonija. Šventovė apmūryta plytomis kun. Kolesinskio vadovavimo metu. Kun. Zaikauskas pakvietė Pitsburgo pranciškietes vadovauti parapijos mokyklai, o kun. Lunskis pastatė naują priėmimo šventovės prijungtą kleboniją.

Kun. Deksnys parapiją atvyko 1943 metais. Pačius pirmuosius jo vadovavimo žingsnius pakirto labai skaudus įvykis: dėl netinkamo elektros laidų įvedimo užsidegė šventovė. Gaisras taip staigiai įsiliepsnojo, kad klebonas iš degančios bažnyčios vos spėjo išnešti Šventčiausią.

Nesekmėje pradėtas klebono Deksnio darbas Nekalto Prasišėjimo parapijoje kasdien keitėsi į gerą, kasdien ryškėjo naujojo vadovo sugebėjimai, planai, charakteris. Po poros metų, 1945-aisiais, pašventintas žemas, rūsiu pavidalo, pastatas. Tai buvo gerai apskaičiuotas pamatas naujai suplanuotai bažnyčiai. Šiame rūsyje iki 1956 metų vykdavo pamaldos, o tų metų rugsėjo mėnesio 2 dieną tikintieji gausiai rinkosi į naujosios šventovės šventinimą. Belleville vyskupas A. Zuroweste šventinimo metu savo pamokslė pareiškė:

„Ši šventovė yra mano diecezijos pasididžiavimas. Didinga!“

Klebonui Deksnui vadovaujant, architekto J. Muloko, inž. J. Stankaus, dailininko V. Jonyno ir dievdirbio P. Vebros pastangomis parapijos šventovė tapo paminklu čia gyvenusiems, gyvenantiems ir ateities lietuviams. Šioje bažnyčioje ir jos ribose besilankantys lietuviai su nuosirdžiu ilgisi prisimena klebono Deksnio parapijai vadovavimo laikus. Prisimena parapijinių sambūrių nariai, BALFo darbuotojai, ALTo veikėjai, LBnės vadovai ir nariai. Prisimena

klebono Deksnio besąlyginį pasišventimą viskam kas krikščioniška ir lietuviška. Prisimena parapijos patalpose skambėjusias lietuviškų chorų dainas, tautinių šokių šokėjų gyvą trepsėjimą, liuanistinės mokyklos mokinių smagių šūkių šūkimus šeštadieniais, gilius atsidūsėjimus minėjimuose susirinkusių tautiečių. Klebonas neatstūmė nė vieno sambūrio, nė vieno neiškėlė aukščiau kito, o pasitaikančius tarpusavio nelygumus sėkmingai lygino. Nenuostabu, kad kai prelatas dr. Antanas L. Deksnys buvo konsekruotas vyskupu ir turėjo išvykti Europon, vieni džiaugėsi tokiu klebono įvertinimu, kiti verkė žinodami, kad jis iškeiliaus, kad neteks to brangaus žmogaus. Tapęs vyskupu, dar daug kartų mūsų parapiją lankė, savo katedroje laikė šv. Mišias, kalbėjosi su savo pamiltais parapijiečiais, kurie jam, gyvenančiam anapus Atlanto, parapijiečiais ir liko. Gaila, kad šis gerasis ganytojas, pašlijus sveikatai, negali kartu švesti šio džiugaus šimtmečio. Aišku, jis čia savo siela ♣ širdimi.

Šiuo metu parapija teturi 52 narius. Jie visomis išgalėmis stengiasi išlaikyti parapijos gyvybę. Lietuvio kunigo jau nebėra. Diecezija atsiunčia kunigo-pensininkus, amerikiečius, parapijai vadovauti ir sekmdieniais laikyti vienerias šv. Mišias. Pensininkams sunkoka sugrįžti į vadovaujamą darbą, jie džiaugiasi užtarnautu poilsiu, todėl administracinį darbą dirbti tenka pasauliečiams, parapijos patikėtiniams. Jaunimo nebeturime, o be jaunimo parapijos gyvybė negalės ilgai besitęsti.

Belleville vyskupas Wilton D. Gregory sutiko š.m. rugpjūčio 6 dieną 10:30 val. ryto aplankyti Nekalto Prasišėjimo lietuvių parapiją ir čia aukoti sukaktuvines šv. Mišias. Parapijiečiai, pasiskirstę į keturis darbo komitetus, šioms sukaktuvėms kruopščiai ruošiasi. Jų susirinkime buvo nutarta sukaktuvių dieną, tuoj po pamaldų, parapijos salėje, suruošti Atvirų durų pobūdžio tikinčiųjų pabendravimą, su sumuštiniiais, saldumynais ir kava. Salėje bus

Vysk. Antanas Deksnys (dešinėje) ir amerikietis vyskupas koncelebruoja šv. Mišias Nekalto Prasišėjimo lietuvių parapijos bažnyčioje St. Louis, IL. Patarnauja Linas Grybinas.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$95.00. Foreign countries \$110.00. Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiuoniam. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėti, pažymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	¼ metų	3 mėn.
JAV	\$95.00	\$55.00	\$35.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$110.00	\$60.00	\$40.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$55.00	\$40.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$60.00	\$45.00	\$35.00
Užsakant į Lietuvą (Air cargo)	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00		
Užsakant į užsienį oro paštu	\$500.00	\$250.000	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	

Vyriausia redaktorė Danutė Bindokienė

Administratorius Pijus Stončius

Moderatorius kun. Viktoras Rimšelis, MIC

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos priimančios, gavus prašymą ką nors skelbti.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nesunaudojto straipsnių nesaugo. Prašome siunčiant pasilikti kopiją.

lietuviško meno ir spaudos paroda.

Visi buvę parapijiečiai, draugai, prijaunantys ir susidomėję šia švente, visi kunigai, o ypač tie, kurie čia dirbo, visi yra nuosirdžiai kviečiami sukaktuvėse dalyvauti. Atskiri pakvietimai nebus siuntinėjami, tad, pasižymėkite savo kalendoriuose ir skleiskite žinią tarpusavyje.

Laukiame Jūsų visų rugpjūčio 6 dieną mūsų šimtmečio šventėje.

Zigmas Grybinas, patikėtinis

• Šiauliuose balandžio 12 d. Šv. Ignaco bažnyčioje po vakarinių šv. Mišių bažnyčios jaunimo dramatos studija, kurią sudaro įvairių miesto mokyklų moksleiviai, parodė spektaklį-misteriją šv. Ignaco Lojolos gyvenimo motyvais. Spektaklį režisavo Regina Steponavičiūtė.

• Karmėlavoje balandžio 1 d. parapijos tikintieji iškilminga procesija pasitiko iš Rumšiškių atkeliavusią Nekalčiausios Marijos Širdies statulą. Šia proga šv. Onos bažnyčioje buvo aukojamos šv. Mišios. Pasak parapijos klebono kun. K. Rugiavičiaus, statula Karmėlavo bažnyčioje bus laikoma tris savaites, o vėliau perduota Lapių šv. Jono Krikštytojo bažnyčiai.

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
166 E. Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. – (1-312) 337-1285

LINAS A. SIDRYS, M.D.
Ophthalmologas/Akių Chirurgas
9830 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
708-636-6622
4149 W. 63rd St.
312-735-7709

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern un-to diplomu, lietuviams sutarkys dantis už prieinamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. Susitarimui (kalbėti angliskai) tel. 708-422-8260

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmd. 3 v. p. p. - 7 v. v. antrd. 12:30-3 v. p. p.
trečd. uždaryta, ketvd. 1-3 v. p. p.
penkt. ir šešt. 9 v. r. - 12 v. p. p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(312) 778-6989 arba (312) 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS, ŽAIZDAS IR
IŠSIPLIETUSIAS KOJŲ VENAS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55th St., Chicago, IL
Tel. (312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

DR. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS
gydymas bei chirurgija
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
708-941-2809
Valandos pagal susitarimą
Vakaris ir savaitgaliais tel. 708-834-1120

DR. S. LAL
SPECIALYBĖ – VIDAUS LIGOS
7722 S. Kedzie, Chicago 60652
Tel. 312-434-2123
Pirmd. 2 v. p. p. - 7 v. v., antr. 9 v. r. - 12, ketvd. 12 - 4 v. p. p., penkt. 12 - 6 v. v.

Kab. tel. (312) 471-3300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652

Cardiac Diagnosis, Ltd.
3000 N. Halsted
Chicago, IL 60657
Tel. 312-298-3600
RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS
CHIRURGIJA
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS
CHIRURGIJA IR GYDYMAS
6132 S. Kedzie
Val.: antr. 2-4 v. p. p. ir ketv. 2-5 v. p. p.
Šešt. pagal susitarimą
Vizitai apmokami Medicare
Kabineto tel. (312) 778-2880
Priklauso Holy Cross ir
Palos Community ligoninėms

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė – Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 585-7755

ARAS ŽLIOMA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-
Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville IL 60563
Tel. 708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

AR DARO PAŽANGĄ RUSIJOS EKONOMIJA?

ZENONAS PRŪSAS

Skaitant Amerikos ir Europos spauda, klausiant televizijos ir radijo žinių laidų, dažnai susidaro įspūdis, kad Rusijoje ekonomika yra labai blogame stovyje ir dar blogėja. Bet paskutiniu laiku pradėjo atsirasti ir priešingų nuomonių. Štai toks gana įtakingas anglų žurnalas „Economist“, 1995 m. balandžio 8 d. išspausdino 22 puslapių studiją apie Rusijos ekonomiką, pavadintą „Russia's Emerging Market“. Kai kurie išvedžiojami gal būtų įdomūs ir „Draugo“ skaitytojams. Šioje studijoje perspėjama, kad Rusijos atveju yra reikalingas atsargumas, darant palyginimus tarp dabartinių ekonominių rodiklių ir tų, kurie buvo paskelbti sovietiniais laikais. Prie sovietų fabrikų direktoriai stengėsi išpūsti gamybos duomenis, nes, jei sugebėdavo tai padaryti, gaudavo didesnes premijas, pagyrimus ir paaugstinimus tarnyboje. Šie geri gamybos rodikliai dažnai buvo tik „popieriniai“, neatitinkant tikrovės. Didelė dalis šios gamybos buvo bevertė, nes ji niekam nebuvo reikalinga. Pavyzdžiui, vinių fabrikai stengėsi gaminti daugiausia didesnes vinas, nes tokie per dieną gali pagaminti daugiau tonų, negu mažų vinių. Rezultatas: rinkoje buvo per daug didelių vinių, o mažų vinių sunku rasti. Fabrikų direktoriui premija buvo skiriama pagal pagamintų tonų skaičių. Taip pat popieriaus fabrike buvo geriau gaminti storą popierių, nes tokio per dieną gali pagaminti daugiau tonų. Daugelis fabrikų direktorių prieš gamybos kiekių prirašydavo ne tik naudojimui tinkamus produktus, bet ir „broką“.

I pagamintų produktų kiekių buvo įskaitomi ir pusfabriškai. Visai kitaip į gamybą žiūri dabartiniai fabrikų direktoriai. Jų rūpestis: kaip nuslėpti dalį gamybos, kad sumažintų gamybos rodiklius ir per tai sumažintų mokesčius valdžiai. Kartais tai padaroma tiesioginiuose mainuose su kitų fabrikų direktoriais, nenaudojant piniginių tranzakcijų. Kartais galima perduoti neįregistruojant gamybos bei prekybos knygoje, ypač jei turima reikalų su mafija. Visas uždėtis lieka direktoriaus ir jo artimųjų bendradarbių kišenėse, o valdžia negauna nieko. Todėl reikia atsargiai žiūrėti į palyginimus tarp 1989 ir 1994 metų. Pagal juos Rusijos pramonės gamyba per šį laikotarpį sumažėjo per pusę, o per tą patį laiką elektros energijos gamyba sumažėjo tik 20%. Todėl „Economist“ klausia: gal elektros su naudojimas būtų tikslesnis rodiklis gamybos dydžiui nustatyti, o ne oficialūs bendro vidinio produkto (BVP) rodikliai, paremti nepatikimais gamybos duomenimis? Elektros energijos kaina tarp 1989 ir 1994 metų gerokai pakilo. Ją pradėjo taupyti ne tik patys gyventojai, bet ir fabrikai. Todėl 1994 metų gamybos sumažėjimas galėjo būti dar mažesnis, negu 20%. Tą spėjimą lyg ir patvirtina prekybos duomenys: Rusijos mažmeninė prekyba buvo sumažėjusi 1991 m., bet 1994 m. ji jau buvo truputį didesnė, negu 1989 metais. Tai, „Economist“ mano, kad

dabartiniai Rusijos oficialūs bendro vidinio produkto (BVP) rodikliai yra daug žemesni, negu turėtų būti, ir todėl Rusijos ekonominis stovis nėra taip jau blogas, kaip galvojama. Duoda vieną pavyzdį, kaip šis rodiklis yra netiksliai apskaičiuojamas. Goskomsat, Rusijos oficiali statistikos agentūra, surinkdama duomenis apie duonos gamybą, juos renka tik iš didžiųjų valdiškų kepyklų didesniuose Rusijos miestuose. Nepasistengiamas gauti duomenų iš daugelio mažesnių privačių kepyklų, ypač provincijoje. Spėjama, kad ši neužregistruota gamyba ir prekyba yra ne mažesnė, kaip 25% oficialaus BVP ir galbūt yra daug didesnė. Ši „šešėlių ekonomija“ yra ypač populiari prekyboje. Yra tūkstančiai mažų kioskų, kurių savininkai nemoka mokesčių ir kurių apyvarta nėra įtraukiama į BVP skaičiavimus. Per 95% ne tik mažesniųjų, bet ir didesniųjų krautuvijų yra privačios rankose.

Įdomu, kad net ir pagal dabartinį per žemą BVP rodiklį, Rusijos ekonomika 1992 metais buvo panaši į Argentinos ir Meksikos (Argentina 6,080 dolerių gyventojui, Rusija 6,220, Meksika 7,420 dol.). Bet Rusija turi didesnę pramonės bazę: pramonėje dirba 46% gyventojų, Argentinoje 34%, o Meksikoje tik 29%. Rusija yra labiau apdovanojama gamtos turtais, ypač nafta. Vien tik šių turčių eksploatavimas galėtų išgauti bilijonus dolerių, reikalingų Rusijos pramonės modernizavimui, ir padarytų Rusiją turtingu kraštu, kaip nafta padarė Saudi Arabiją iš neturtingo dykumų krašto į turtingą valstybę su aukštesniu gyvenimo lygiu, negu Amerikoje. Ar tai įvyks Rusijoje? Pagal „Economist“, daug priklausys nuo ateinančių prezidentinių rinkimų 1996 metais. Jei laimėtų Žirinovskis (gali

SVEČIAI IŠ ŠVEDIJOS PAS LIETUVOS ŠAULIUS

Gegužės 18 dieną Lietuvos Šaulių sąjungos centro būstinėje viešėjo Švedijos Jungtinio savanoriškųjų gynybos organizacijų komiteto (FOS) vadovas Sven Hugosson, šio komiteto moterų savanoriškosios gynybos narys (Lottorna) vadovės pavaduotoja Irene Andersson, Švedijos moterų pagalbinio veterinarijos korpuso vadovė Karin Wiebe ir Švedijos tarnybinių šunų federacijos vadovas Lars-Goran Gustafson, kuriuos lydėjo Krašto Apsaugos ministerijos Tarptautinių santykių departamento vyr. specialistė Albina Jankauskienė ir SKAT štabo Ryšiu su visuomene skyriaus vyr. specialistė Onutė Adomavičienė. Garbingi svečiai susitiko su Šaulių Sąjungos vadu Rimvydu Mintautu, LSS vado pavaduotoju Stasiu Ignatavičiumi, Vilkaviškio šaulių rinktinės vadu Romu Eidukevičiumi ir žurnalo „Trimitas“ administratore Laima Užkurniene.

Švedijos vyriausybė parengė projektą, pagal kurį numatoma paremti Baltijos valstybių savanoriškąsias organizacijas. Svečiai atstovauja darbinei grupei, kurios tikslas buvo susipažinti su Lietuvos savanoriškosiomis organizacijomis ir pateikti Švedijos vyriausybei duomenis apie reikiamą pagalbą bei projekto reikalingumą. Švedijos vyriausybės parengtame Lietuvos savanoriškų organizacijų sąrašė minima ir mūsų sąjunga, su kuria pirmiausia susitiko ši darbinė grupė.

Susitikimo metu buvo išklausti Švedijos Savanoriškųjų

gynybos organizacijų komiteto atstovų vizito tikslai, informaciniai pranešimai apie jo komitetą, kurį sudaro 24 savanoriškosios gynybinės organizacijos ir jos jungia 600,000 narių bei 100,000 Tautinės vietinės gynybos narių, šių organizacijų veiklą, valstybės finansavimą, Švedijos ginkluotąsias pajėgas.

Šaulių sąjungos vadovai papasakojo svečiams apie LSS istoriją ir atkūrimą, jos veiklą, sudėtį, problemas, suteikė kitą informaciją. Jiems buvo parodyta archyvinė foto ir video medžiaga, sąjungos leidiniai. Pokalbyje vyko tartasi dėl bendradarbiavimo ir paramos Lietuvos šauliams suteikimo, buvo pasiūlyta domonimis. Vėliau malonus pokalbis tęsėsi prie kuklaus vaišių stalo.

Manau, kad šis pirmas Švedijos Savanoriškųjų gynybinių organizacijų komiteto vadovų vizitas išaugs į draugystę tarp Lietuvos šaulių ir minėto komiteto organizacijų narių. Komiteto vadovas Sven Hugosson buvo pakviestas į Šaulių sąjungos birželio 2-4 d. Pabrados poligone organizuojamą karinius mokymus.

Šaulių sąjunga jau artimai bičiuliuojasi su Latvijos Aizsargų organizacija, per Čekijos karo atašė Lietuvoje papulkinį R. Akšmaną užmegztą ryšiai su Čekijos Sakalų organizacija, manoma atnaujinti ryšius su Estijos analogiška Šaulių sąjunga organizacija.

Stasys Ignatavičius Lietuvos Šaulių sąjungos vado pavaduotojas

mas atvejais, bet nedaug galimybių, generolas Lebed ar komunistas Žiuganovas – būtų didelis smūgis Rusijos ekonomikai. Bet šis žurnalas spėja, kad visgi laimėtoju busias Jelcinas, ypač jei ekonomika 1996 metais stabilizuotųsi. Jelcinas esąs kandidatas, kuris galės išsilaikyti tarp dviejų problemų: rusų tautos pažaistos savivarbos atstatymo ir gerai veikiančios ekonomikos sukūrimo. Antra vertus, ką beširdint prezidentu 1996 metais, demografija esanti reformų pušėje. Tie, kurie ilgisi komunizmo sugrįžimo, yra jau daugiau kaip 60 metų amžiaus. Tie, kuriuos rusai vadina „karo partija“, yra 50 ir vyresni. O pagrindiniai „reformatoriai“ yra tik 30-40 metų, ar dar jaunesni. Kiekvieno atveju, jie paveldės Rusiją, kai pirmosios dvi grupės išmirs.

Ar mums reikėtų džiaugtis, kad Rusijos ekonomika bando išieiti iš akligatvio? Bent man asmeniškai atrodo, kad tai yra geras ženklas. Pirmiausia, tai tik sustiprintą demokratines jėgas Rusijoje ir „pakirstų sparnuotus“ tokiems demagogams, kaip Žirinovskis. Sotus rusas yra mums mažiau pavojingas, negu alkanas rusas. Sotus rusas gal nesektu paskui Žirinovskį, jei jis užpultų Rusijos kaimynus, kad prisilėstų maisto ir kitų gėrybių. Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje, o gal ir Karaliaučiuje, per praėjusius 50 metų įsikūrę rusai gal susigundyti grįžti į savo tėviškes. Iš blogų pasekmių: Gudija gal skubėtų grįžti į Rusijos glėbį ir per tai rytuose Rusijos siena priartėtų prie Lietuvos. O gal turtinga Rusija jau nebenerėtų ne tik neturtingas Gudijas, bet ir Lietuvos?

Danutė Bindokienė

Vėliava – valstybės simbolis

Tikima, kad šį mėnesį JAV Atstovų rūmai ir Senatas teigiamai balsuos už pasiūlytą Amerikos konstitucijos papildymą, kuriuo draudžiama degtinti ar kaip kitaip išniekinti valstybinę vėliavą. Balsavimas apvainikuotų bent penkerius metus trukusias pastangas, kurių didžiausias iniciatorius buvo amerikiečių karių veteranų organizacija (American Legion), sudariusi koaliciją su kai kuriomis kitomis JAV gyventojų grupėmis ir pavadinusi ją „Citizens Flag Alliance“ (Piliečių sąjunga už vėliavą). Koalicijos vadovybė teigia, kad nuo praėjusių metų sausio mėnesio išleista apie 3,5 ml. dolerių, propaguojant šį konstitucijos priedą, kuris apsaugotų valstybės vėliavą ne nuo svetimų priešų, bet nuo savo piliečių piktnaudojimo.

Nors po balsavimo Kongreso ir Senato rūmuose dar turės pasisakyti kiekviena Amerikos valstija, bet tikima teigiamais rezultatais: kas gi norės prisipažinti, kad valstybinės vėliavos apsauga nėra svarbi? Tiesa, šiuo metu viešas vėliavos deginimas, protestuojant prieš vyriausybės vidaus ar užsienio politiką, dažnai pasitaiko (pernai užregistruoti tik 6 tokie atvejai), bet dar netolimoje praeityje tai buvo nuolatinis protesto būdas. Apskritai amerikiečiai nelabai daug dėmesio kreipia ir pagarbą savo valstybės vėliavai. Svarbiųjų tautinių ar valstybinių švenčių metu vos viena kita prie privačių namų iškeliamas, o jos spalvomis ir motyvais „puošiamos“ prekės, drabužiai, niekniekiai. Net ir oficialią JAV valstybinę vėliavos gimimo dieną, birželio 14, švenčiant (ši diena buvo paskirta įstatymu – „National Flag Day Bill“, pasirašytu 1949 m. rugpjūčio 3 d.), nedaug vėliavų bus ištraukta iš spintų ar palėpių, kad laisva plėvėsuočių prie namų.

Nors JAV yra „jauna valstybė“, neseniai peržengusi savo 200 metų gyvavimo slenkstį, jos oficialiosios vėliavos pradžia apipinta padavimais, kurių populiarumas dažnai paslepia tikrovę. Tačiau yra tikra, kad JAV „Continental Congress“,

susirinkęs 1777 m. birželio 14 d. Philadelphijoje, nustatė pagrindinę valstybinės vėliavos formą ir spalvas. Metų eigoje, prisijungiant vis didesniai skaičiui valstijų, tik baltų žvaigždžių skaičius pagausėjo, o raudonų ir baltų juostų eilės liko tos pačios. Kadangi birželio 14-toji mums, lietuviams, amžinai pažymėta gedulu, verta bent dieną anksčiau atiduoti pagarbą šio svetingo krašto vėliavai. Mums nereikia aiškinti tautinės vėliavos reikšmės. Sakoma, jog emigrantai, atvykę iš Europos, moka gerbti ne tik savo, bet ir naujosios tėvynės vėliavą, nes labai gerai prisimena, kad okupantai vien už tautinių spalvų viešą parodymą taikė skaudžias bausmes. Juk tam tikra tvarka sudėtos spalvos jau gauna kitą prasmę – jos simbolizuoja, kas žmogui, mylinčiam savo kraštą, besididžiuojančiam savo kilme, yra svarbiausia. Už savo vėliavą žmonės visais laikais buvo pasiruošę kentėti ir net mirti. Išniekinti valstybinę vėliavą, ypač ją viešai sugadinti, yra tas pats, kaip pareikšti panieką pačiai tautai. Dėl to ir Amerikos veteranai, kovoję ir kraują lieję po savo žvaigždėtąja vėliava, taip uoliai stengiasi ją apsaugoti net konstitucijos priedu. Tiesa, piliečių teisių apsaugos grupės, jau dabar griežtai pasisako prieš tokia vėliavos apsaugą, nes, pasak jų, tai bus dar vienas parankus būdas suvaržyti Amerikos gyventojų „pilietines laisves“. Jeigu asmuo ar asmenys nori išreikšti savo nepasitenkinimą valdžia, jie turi teisę sugadinti, suplėšyti, sutrypti, net vėliavą, nes tai iki šiol užtikrina JAV konstituciją. Po įvestų pakeitimų vyriausybė turės dar didesnę kontrolę, žengs dar viena žingsnį „totalitarizmo“ link... Tokia mąstysena vis dėlto randa nemažai priitarimo.

Nors mūsų pašmonėje „brangiausios spalvos trys: geltona, žalia, raudona“ (laisvai persakant populiarios dainos žodžius), bet birželio 14 d., ir kitų šio krašto švenčių proga, su pagalba prie savo namų iškelkime JAV vėliavą. Tegul ji laisvai plazda visuomet laisvoje šalyje!

St. Petersburg, FL, Vasario 16-sios minėjime šiais metais. Iš kairės: prelegentas Vytautas Kamanetas, Dalila Mackalėnė, Angelė Karnienė ir Albinas Karnius, vietinio Lietuvos klubo pirmininkas. Nuotr. Elvyros Vodopalienės

VERGAS IR VALDOVAS VIENAME ASMENYJE

KAROLIS MILKOVAITIS

Šviesusis Julijonas Lindė-Dobilas, kunigas, rašytojas, Panevėžio gimnazijos direktorius, kartą pasakė: „Kiekviename lietuvyje slypi artojas ir didvyris“. Nors jis tą lietuvių savybę gerai suprato, niekada sąvokos plačiau negvilveno. Bet ta lietuvių savybė mums gerai žinoma ir iš tautos istorijos, todėl įvairių tautinių švenčių bei ikškilnių metu dažnai giedame: „Lietuva, tėvyne mūsų, tu didvyrių žeme“. Šiandien „didvyrio“ prasmė yra daug plačiau ištirta ir daug aiškiau suprantama, negu Lindės-Dobilo laikais.

Normaliose aplinkybėse didvyriu tampa tik retas žmogus, bet nepaprastose, ypač pavojuje, staigus vidinės jėgos postūmis nugalai baimę ir žmogus atlieka veiksmą, kurio šiaip neatliktų. Taigi žmogui glūdi dvilypė dvasinė būseną: neigiamoji (arba tamsioji) ir teigiamoji – šviesioji.

Kadangi žinome, kad kiekviename mūsų dažnai neprašoma pasireikšti tamsioji dvasinės būsenos pusė ir gerai žinome jos padarinius, tai verta išryškinti kiekviename mūsų slypinčią šviesiąją pusę su jos dvasinėmis jėgomis, galinčiomis paprastą žmogų padaryti tam tikru didvyriu visam gyvenimui.

Kiekvienas esame sutikę žmonių, kurių nuotaika visuomet prislėgta: jie niekada nenusiūps, pikti, irzlūs, viskuo nepatenkinti; kalbėdami apie kitus jie nieko gero apie juos nepasako, visuomet ir viską kritikuoja... Jie dažnai skundžiasi įvairiomis, dažniausiai įsikalbėtomis,

ligomis. Žodžiu, jie yra nelaimingi ir gyvena dvasinėje tamsioje. O kadangi jie nežino, kaip iš tos tamsos išlipti ir pralinksmeti, dažniausiai praranda viltį, ryžtą kovoti su sunkumais, ir netiki į šviesesnių rytojų. Turiu patirtį, kad nekaltu apie klinikinį, bet apie dvasinį prislėgtumą, kurio apstu ir mūsų tautoje.

Kaip iš tos būsenos išsivaduoti? Prieš tai turime sužinoti ir suprasti, kas yra žmogus? Iš biologinio taško vertinant, žmogus yra iš tam tikro nuosmėgį kiekio vandens ir kelių kitų cheminių priemaišų sudarytas kūnas, kuris, kaip žaliava, pasaulio rinkoje turi labai mažą vertę. Bet mes, krikščionys, žinome, kad Dievas žmogų sukūrė pagal savo pavidalą. Kadangi Dievas yra dvasia, tai reikia suprasti, jog, sukurdamas mus pagal savo pavidalą, Jis nebūtinai rūpinosi mūsų išore, kad kiekvienas atrodytume kaip Hollywoodo žvaigždė, bet kad vidiniai būtumėme verti Jo kūrinio vardo. Jis mums suteikė protą ir valią, leido pasirinkti gyvenimo būdą, t.y. leido gyventi savarankiškai – pagal mūsų valią ir norą. Turėdamas tą laisvę, žmogus ta dovana gali naudotis. Kadangi vieno žmogaus būdas skiriasi nuo kito, tai nesunku suprasti, kad kiekvienas žmogus yra lyg ir atskiras mažas pasaulis – su savo vidiniu valdančiuoju organu, t.y. protu ir valia, nu kitų nepriklausoma gyvybės palaikymo jėgaine – širdimi – ir visu kūno gyvavimo bei veiklos mechanizmu.

Modernioji psichologija ir filosofija teigia, kad žmogus – tai ne lyg koks mitinis centauras – pusiau gyvulus, pusiau dvasias, ne „dvasias, gyvenanti kokiam mechaniniame įrenginyje“, bet žmogus yra įkūnytoji dvasia kaip būtybė, kurioje susitinka gamtinė ir dvasinė būtis. Tomas Akvinietais, žymiausias krikščioniškojo mokslo atstovas ir Bažnyčios Daktaras, sako, kad „būdausi gamtoje, esame daugiau negu gamta ir ją peržen-

giame“. Tą sąvoką išplėsdamas, olandų psichologas ir filosofas Buytendijk dar pridėdą, kad žmogus yra už save patį atsakingas ir turi žmogiškųjų galimybių neribotumą, o šveicarų biologas Portmanas tą prasmę aiškiau išreiškia, sakydamas, kad „žmogui patikėta egzistencija patiame kurtis“. Suprantamesniais žodžiais tariant, kiekvienas žmogus yra savo būtis kalvis.

Ko daugiau bereikia? Turime teisę ir visus Dievo įgaliojimus bei priemones būti laimingi ir kurti savo gyvenimą toki, kokį tik norime. Visa žmonija – viso pasaulio žmonės, yra laimingi, šoka ir dainuoja, vienas kitą myli ir broliškai bei sesėmiškai. Ar ne tiesa? Deja, nei Pasaulis pilnas paniurusių, nelaimingų veidų! Dažnai pakanka tik žvilgtelti į praivio veidą ir nežinai, ar jis iš šermeninės tik išėjo, mylimą asmenį praradęs, ar jo sieloje šermenys, nes nelaimė, kaip neono šviesų iškaba tamsiai nakti, aiškiai pasako, kad tas žmogus yra kažko labai nepatenkintas, susirūpinęs, labai nelaimingas.

Nebūdami fiziniai ligoniai, jie gyvena beviltiškoje dvasinėje tamsioje. Jų supratimu, pasaulyje yra tik valdantieji ir valdomieji. Tikėdami, esą valdomieji, todėl privalo visiemis lenktis, gyventi trečios ar ketvirtos rūšies gyvenimą, neturėti savo sieloje jokios šviesos, jokio džiaugsmo, jokio šviesesnio rytojaus.

Colorado universiteto Medicinos mokyklos profesorius dr. Franklin Ebaugh sako, kad iš ligoninės atsiduriančių ligonių tik vienas trečdalis yra fiziniai ligoniai, pagydomi vaistais. Kiti du trečdaliai yra dvasinio prislėgtumo ar giminingomis emocinio pobūdžio ligomis sergantys ir reikalingi ne vaistų, bet dvasinės šviesos. Kaip žina, tokie nelaimingi žmoniai daug yra ir mūsų tautoje, ypač pastaraisiais metais Lietuvoje.

Kodėl taip yra? Ar žmogus, būdamas pasaulio aukščiausia ir protingiausia būtybė, nepajėgia gyvenimo

klystkelių išvengti ir tampa savo paties neišmanumo, nuvedusio į dvasinio nuosmūgio būseną, vergu? Gana tiksliai į tai atsako Ralph Waldo Emerson, garsumis Amerikos poetas ir rašytojas, baigęs Harvardo universitete teologijos mokslus. Jis tarytum atidengia žmogaus būdingąsias žymes ir štai kokį ji mato: „Kiekvienas žmogus yra kaukėta, nepastovi dievybė. Galėtum sakyti, kad Dievas savo išprotėjusius angelus (t.y. mus, žmones) ištrėmė iš dangaus ir pamišėlių koloniją, t. y. į mūsų pasaulį. Čia, šiame pasaulyje, kartais mūsų angeliški jausmai išsiveržia, ir mes grojame, ir žaidžiame, ir šokame, ir protarpiais angeliškai elgamės, ir raiškiai tariame Danguje išmokus žodžius. Bet protarpiais mus vėl užpuola beprotystės hysterija ir mes paniūrame, ir tarpusavy riejames, kaip laukiniai šunys, ir būname nelaimingi“.

Pagal Emersoną, žmogus, Dievo paleistas į pasaulį gyventi pagal savo išmonę ir valią, yra silpnas, nepastovus, pasimetęs ir nepajėgia be Dievo pagalbos savo gyvenimą išlaikyti jo namų leistoje aukštumoje.

Pritardami Marcus Aurelijaus nuomonei, kad kiekvienas žmogaus vardo vertas individas turi savomis pastangomis tiesiai ir tvirtai, kitų neramstomas, stovėti ant savo nuosavų kojų, ir imdami dėmesin anksčiau čia tuotą prof. Ebaugh tvirtinimą, kad du trečdaliai žmonių yra dvasiniai paliegliai, galime teigti, kad pasaulyje siaučia dvasinio vėžio epidemija. Aptemdę savo protą neigiamomis mintimis, pradėdami kristis dėl niekingų dalykų, apsilėdžiame, pradėdami sirgti prislėgtumo ligomis ir tampame tomis palinkusiomis šakoms, ant kurių, paprastai lietuviškai tariant, visos ožkos lipa.

(Bus daugiau)

VLIKO RYŠIAI SU AMERIKOS VALDŽIA POKARIO METAIS

JUOZAS VITĖNAS

Apie Amerikos valdžios ryšius su Vyriausiuoju Lietuvos Išlaisvinimo Komitetu (VLIKu) anksčiau pokario metais nedaug kas yra žinoma dėl slaptumo, kurį dabar praskleidžia „Akiračiuose“ paskelbta anoniminių, be datos memorandumų „Dėl JAV Vyriausybės paramos vadinamajai Lietuvos Radijo Tarnybai“ vertimas. (Nr. 3/267, 1995 m. kovo mėn.)

Savo pastabose A. E. Senn ir L. Mockūnas pasakoja, kad vienas Amerikos valdžios pareigūnas, kraustydamas savo stalčius, surado šį memorandumą ir perdavė savo bendradarbiui lietuviui, iš kurio jis pateko į „Akiračių“ redaktorių rankas. Jiedu spėlioja, kad šis memorandumas buvo parašytas apie 1956-1957 metais. Tokia išvada, matyt, daro iš to, kad vėliausi metai, minimi memorandume, yra 1956 m., tai yra, kai Amerikos valdžia nutraukė VLIKui paramą.

Senn ir Mockūnas taip pat spėlioja, kas buvo ta „JAV vyriausybės agentūra“, kuri, kaip sakoma, „andume, palaikė ryšius su V. Ju. Anot jų, tai galėjo būti trys Amerikos žinybos: Valstybės departamentas, Centrinė žvalgybos valdyba (CIA) ir Gynybos departamentas. Tačiau yra žinoma, kad tokiais reikalais rūpinosi CIA. Pz., tai rodo, kad Laisvės ir Laisvosios Europos radijo laidas tuo metu finansavo CIA, ir tik vėliau jiems lešas ėmė oficialiai skirti Kongresas.

Susitarimas su VLIKu

Memorandumo tikslas, kaip atrodo, buvo pasiūlyti naujus būdus tęsti bendradarbiavimą su lietuviams politiniams pabėgėliams, nutraukus ryšius su VLIKu rūpinamais klausimais.

Nepaisant to, memorandumo autorius pateikia keletą daugiau ar mažiau žinomų faktų apie VLIKo santykius su Amerikos valdžia. Vienas jų: kad 1950 m. „JAV vyriausybės agentūra“ susitarė su VLIKu dėl „bendradarbiavimo dviejose srityse: a) Pastovių ryšių su sovietų okupuotos Lietuvos pagrindžių sukūrimas ir tam tikrų užduočių vykdymas Lietuvoje, ir taip pat už jos ribų, b) Politinė informacija bei antikomunistinė propaganda“. VLIKas turėjo surasti reikalingus žmones, o Amerikos valdžios agentūra pasižadėjo suteikti reikalingą paramą.

Pagal susitarimo pirmąjį punktą, anot memorandumo, 1950 ir 1951 m. buvo surengtos dvi ryšinių siuntimo į Lietuvą operacijos. Abu bandymai baigėsi tragiškai. Plačiau apie tai memorandumu nepasakojama, tačiau dabar yra paaiškėję daugiau žinių apie šią operaciją. Istorikas Eugenijus Grunskis, remdamasis KGB šaltiniais, rašo, kad 1950 m. spalio 3 naktį čekų lakūnai amerikiečių lėktuvu „Dakota“ iš Vakarų Vokietijos atskraidino ir Tauragės rajone, Žygių miške nuleido Juozą Lukšą ir du jo bendražygius – radištinę Klemensą Širvį (Frenką, Sakalą) ir Benediktą Trumpį (Raitą, Rytį). Pusmečiui praėjus, 1951 m. balandžio 19 naktį iš Vakarų Vokietijos buvo Kazlų Rūdos miškuose iš lėktuvo nuleisti Julijonas Būtėnas (Steve) ir Jonas Kukauskas (Pirklys, Dzykis, Gardenis). Anksčiau, 1949 m. gegužės 1 naktį iš Švedijos atplaukęs anglų torpe-

dinis kateris pajūryje prie Palangos buvo išlaipinęs pabaltiečių žvalgų grupę, kurioj buvo du estai, latvis ir Jonas Deksnys (Hektoras, Gudelis, Tarvydas, miręs 1942 m.). Taip pat 1950 m. balandžio mėn. Lietuvos pajūryje buvo išlaipinta žvalgų grupė. Buvo slaptai atsiųsta į Lietuvą ir daugiau asmenų. Tai sukėlė sovietų valdžiai susirūpinimą ir buvo pradėtas didžiulis jų ieškojimas. Tokiu būdu 1951 m. gegužės 21 d. buvo užblokuotas bunkeris, kuriame slėpėsi Julijonas Būtėnas ir Jonas Kukauskas bei partizanų vadas Petras Jurkša (Beržas). Pirmasis šoko iš slėptuvės Jurkša ir buvo sovietų pajėgų nušautas. Būtėnas buvo sužeistas. Kukauskas jį nušovė („suvariau visą apkabą į savo bendražygi“) ir, pagal jo pasakojimą, perkando ciano kalio ampulę, tačiau tai nebuvo nuodai, ir jis liko gyvas. Kukauskas nusistebė: „negi tai galėjo būti Kremliaus žvalgybininkų pakeičti netikri nuodai“ (Tiesa, 1972.6.25) Pagal partizaną V. Pečiulaitį liudijimą, Kukauskas nebuvo net teistas ir gyveno Vilniuje. (Jis mirė 1944 m.) Kukauskas bendradarbiavo su sovietų žvalgyba ir padėjo surasti J. Lukšą, kuris 1951 m. rugsėjo 4 d., atėjęs į susitikimą, buvo sovietų pajėgų nušautas.

Sumanymas įtraukti Rezistencinę Santarvę

Taip tragiškai pasibaigus skrydžiams į Lietuvą, anot memorandumo, buvo bandyta į šią veiklą įtraukti „organizaciją, kuri nebuvo VLIKo sudėtyje, bet sakėsi sėkmingai sukūrusi ryšius su Lietuvos pogrindžiu“. Senn ir Mockūnas savo pastabose sako, kad „ši organizacija buvo Lietuvių Rezistencinė Santarvė. Įkurta 1950 m. pabaigoje, ji palaikė ryšius su britų žvalgyba“. Tačiau, kaip pažymi, memorandumo pastabose, VLIKas atsisakė bendradarbiauti su šia organizacija ir netgi apkaltino ją esant „priešo įtakojė“.

Apie Lietuvių Rezistencinę Santarvę (LRS) nieko daugiau memorandumu nerašoma, bet yra žinoma, kad tai buvo organizacija, persiorganizavusi iš Bendrojo Demokratinio Pasi-priešinimo Sąjūdžio (BDPS) delegatūros, kuri buvo įsteigta 1946 m. Jonui Deksnui grįžus po apsilankymo sovietų okupuotoje Lietuvoje. Deksnys buvo Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjungos (LLKS) vadovybės ir VLIKo narys. Pirmą kartą jis buvo nuvykęs į Lietuvą 1945 m. rudenį ir grįžęs pasiūlė išsivijai laikytis „krašto primato principo“. Antrą kartą, tai yra 1946 m., Deksnys atvyko į Lietuvą, kai tuo metu ten vyko partizanų judėjimo centralizavimas, siekiant sukurti vieną bendrą vadovybę. Tų metų vasarą ir buvo sukurtas Bendras Demokratinio Pasi-priešinimo Sąjūdis (BDPS) ir Vyriausias Lietuvos Atstovų Komitetas (VLAK). Deksnys dalyvavo jų steigime ir pasirašė LLKS vardu, o grįžęs į Švediją, įsteigė šių organizacijų užsienio delegatūras palaikyti ryšiams su partizanų judėjimu Lietuvoje. VLIKas čia įžvelgė Lietuvos laisvinimo veiklos skaldymą ir reikė abejonių dėl Deksnio lankymosi Lietuvoje. Metais po to (1947) dėl Markulio įvykdytos išdavystės Lietuvos partizanams buvo suduotas

Illinois gubernatorių Jim Edgar pranešė, kad Illinois valstija yra įsipareigojusi dovanoti Lietuvai mokslo ir medicinos reikmenų, o Lithuanian Mercy Lift organizacija prižadėjo apmokėti pervežimo sąskaitas. Nuotraukoje iš kairės: Jurgis Lendraitis, LML pirmininkas, Valdas Adamkus, Amerikos Vidurio Vakarų gamtosausgos prez., gub. Jim Edgar, Lietuvos gen. garbės konsulas Čikagoje Vaclovas Kleiza ir Illinois EPA vandens švaros biuro viršininkas James B. Park.

didelis smūgis ir dėl to negalėjo įvykti jų suvažiavimas patvirtinti BDPS bei VLAK susitarimų. Nepaisant to, 1949 m. vasarą buvo sudaryta nauja bendra vadovybė – Lietuvos Laisvės Kovų Sąjūdis (LLKS), ir kaip tik tuo metu Deksnys su grupe baltiečių vel atvyko į Lietuvą, bet buvo Palangoje suimti. Nežinia, ar tuo būdu Deksnys grįžo pas „savuosius“, ar vėliau pradėjo jiems tarnauti. Apie šią Deksnio veiklą L. Mockūnas taip rašo: „Nuo 1949-ju iki 1956-ju vyko žaidimai radijo ryšiais, laiškais ir agentais. Deksnys sėkmingai dezinformavo Žakevičių-Zymaną ir anglų žvalgybą apie nuotaukas krašte, rezistencinę veiklą ir t.t.“ („Draugas“, 1995.I.14, Lit. priedas, Nr. 9/2).

Deksnio vaidmuo galutinai išryškėjo 1960 m., kai jis apie rezistenciją ėmė rašyti sovietų spaudoje. Vėliau buvo išleista knygelė „Išdavystės keliu“ (1976 m. perspausdinta „Tiesos“), kurioje jis įrodinėjo, kad VLIKo veikėjai buvo Hitlerio pagalbininkai.

VLIKo radijo tarnyba

Žinoma, VLIKo veikėjai visos šios istorijos tuo metu nežinojo, tačiau pasirodo, kad jų atsisakymas bendradarbiauti su LRS buvo teisingas, nors dėl to Amerikos valdžios agentūra nutraukė toje srityje su jais bendradarbiavimą ir nuo 1953 metų apribojimo susitarimo su VLIKu vykdymą politinės informacijos bei antikomunistinės propagandos srityse. Tokiu būdu, anot memorandumo, VLIKo įstaigoje Reutlinge buvo įsteigta „Radijo tarnyba“, kurios uždavinys buvo: 1) informacijos apie įvykius Lietuvoje rinkimas iš sovietinės spaudos bei Vilniaus radijo ir 2) žinių ir laidų ruošimas radijo transliacijoms lietuvių kalba. Šiems reikalams Amerikos agentūra parūpino maždaug 40,000 dol. per metus.

Tuo metu lietuviškas radijo laidas davė „Amerikos balso“, Vatikano, Romos ir Madrido radijas, tačiau, anot memorandumo, VLIKo radijo tarnybos parengta medžiaga visai nesinaudojo „Amerikos balsas“, o Vatikano ir Romos radijams ji buvo tik iš dalies naudinga. Daugiausia ja rėmėsi Madrido radijas. Tačiau, anot memorandumo, VLIKo radijo tarnybos parengta medžiaga buvo labai abejotinos kokybės. Be to, šiam darbiui nesudarė tinkamos atmosferos ginčai VLIKo viduje ir nesutarimas su Lietuvos diplomatinėje tarnyba. Todėl 1956 m. antroje pusėje Amerikos valdžios agentūra nutarė VLIKo radijo tarnybą nutraukti finansinę paramą.

Kaip pažymima memorandume, formalios priežastys buvo tokios: a) VLIKas nebeprezentuoja visų lietuviškų antikomunistinių jėgų užsienyje ir b) Radijo tarnyba pasirodė esanti neefektyvi.

Tačiau kaltinti VLIKo radijo tarnybos nebuvo visai teisinga. Jos efektyvumas priklausė nuo informacijos šaltinių – soviet-

inės spaudos ir Vilniaus radijo. Iš jų nebuvo galima gauti objektyvių žinių apie tuometinį žmonių gyvenimą okupuotame krašte – partizanų kovas, gyventojų trėmimus, nuotaikas šalyje. Užsienio spauda taip pat nedaug ką galėjo pranešti. Todėl VLIKo radijo tarnybos parūpinta medžiaga negalėjo būti labai idomi lietuviškoms radijo laidos ar amerikiečių įstaigoms.

Teisingesnis kaltinimas yra, kad VLIKas nebeprezentavo visų antikomunistiškai nusistatusių užsienio lietuvių. Memorandume rašoma, kad „1953 m. iš Komiteto pasitraukė krikščionių-demokratų grupės atšaka (jaunieji maištininkai)“, o 1955 m. – dar dvi grupės“. Senn ir Mockūnas savo pastabose paaiškina, kad „Krikščionių demokratų grupės atšaka (jaunieji maištininkai)“, pasitraukusi iš Komiteto 1953-čiais – Lietuvių fronto bičiuliai /frontininkai“, tačiau nepasako, kas buvo tos „dar dvi grupės“. Tačiau yra žinoma, kad 1953 m. iš VLIKo pasitraukė Lietuvių Fronto bičiuliai, Lietuvių Krikščionių darbininkų sąjunga (anksčiau vadinis Liet. Darbo federacija) ir Vienybės sąjūdis. 1955 m. tą patį padarė Lietuvių tautinis sąjūdis (tautininkai), Lietuvių

laisvės kovotojų sąjunga ir Lietuvos Atgimimo sąjūdis (anksciausiai Lietuvių nacionalistų partija). Prie šių trijų pastarųjų grupių prisijungus Lietuvių rezistencinei santarvei ir persikėlus į Jungtines Valstijas, buvo įsteigta Lietuvos Nepriklausomybės talka ir jai paremti Lietuvos nepriklausomybės fondas, taigi, lygiagrečios organizacijos VLIKui ir jo Tautos fondai.

Tokiai padėčiai susidarius, Amerikos pareigūnams buvo akivaizdu, kad VLIKas nebeprezentuoja visiems patriotiniams lietuviams užsienyje ir nutraukė jam paramą. Memorandume pastebima, kad 1949-1956 m. laikotarpiu Amerikos valdžios parama VLIKui siekė ketvirtį milijono dolerių.

Šie faktai rodo, kokią didelę žalą Lietuvos laisvinimui padarė grupių VLIKe nesutarimai ir jų veikėjų užsispyrimas. Tik po maždaug dvylikos metų sveikas protas nugalėjo, ir 1963 m. visos grupės vėl susijungė VLIKe, kuris jau veikė iki nepriklausomybės atstatymo, tačiau, 1951 m. įsisteigęs Lietuvių bendruomenė, vėl buvo įnešta nesutarimo Lietuvos laisvinimo pastangose.

(Bus daugiau)

TRANSPAK

Siuntiniai į Lietuvą laivu su pristatymu į namus. Skubiems siuntiniams - AIR CARGO. Komercinės siuntos pagal susitarimą. Dokumentus, įgaliojimus notarizuojam veltui. MAISTO SIUNTINIAI nuo \$29.- iki \$98.-

Aukštos kokybės maisto produktai

Du patys populiariausi, tai šventinis už \$39.- ir 55 svarų įvairaus maisto už \$98.-

\$39.- kava tirpi, kava malta, vitaminizuota arbata (tirpi), kakava tirpi, vaisių koncentratas, sausainiai, aliejus, mėsos konservai, aspirinas, multivitaminai.

\$98.- dešra (rūkyta), mėsos konservai, šprotai, vaisių koncentratas, margarinas, aliejus, sūris, sausainiai, vitaminizuota arbata (tirpi), kakava tirpi, kava malta, kakava, cukrus, kruopos (ryžiai), makaronai, razinos, majonezas, riešutai (išlukšteni), konservuoti žirneliai, konservuoti agurkai, šokoladas, aspirinas, multivitaminai. 55 svarai arba 25 kg.

Pageidaujant prisiųsime smulkią informaciją. Siųskite per seniausią siuntinių į Lietuvą įstaigą. Dirbame nuo 1987 m.

TRANSPAK, 2638 W. 69th St. Chicago, IL 60629 Tel. 312-436-7772

Atlanta
IMPORT-EXPORT Inc.
GREITAI SAUGIAI IR LAIKU PRISTATOME SIUNTINIUS LIETUVOJE, LATVIJOJE, ESTIJOJE, RUSIJOJE, UKRAINOJE IR BALTARUSIJOJE
2719 West 71 Street, Chicago, IL 60629
(800)775-SEND
(312)434-2121

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

OAK LAWN REALTY
6253 W. 95 St. Oak Lawn, IL 60453

BALYS BUDRAITIS
Patamauja (vairių nuosavybių) pirkime bei pardavime, mieste ir priemiesčiuose. Suinteresuoti skambinkite:
BUDRAIČIUI
Bus. 708-499-7000 Fax. 708-499-7008
Res. 312-778-3671 Pager 312-308-0307

CONDO FOR SALE
Oak Lawn, IL, Parkshire Estates, by owner; 2 bedrm; 2 bath; 2nd fl. 4129 W. 98 St. Asking \$107,000. By appt. only.
Tel. 708-448-5731

MISCELLANEOUS

ELEKTROS ĮVEDIMAI - PATAISYMAI
Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sažiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

10%—20%—30% pigiau mokėsit pas mus už apdraudą nuo ugnies, taip pat ir už automobilio draudimą.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(312) 581-8654

ASSOCIATED FUNDING SERVICES, INC.
7800 W. 95 St., Ste. 303
Hickory Hills, IL 60457

RENATA KLIMAVIČIŪTĖ
A full service lender for:
• Home loans
• Refinancing
• Paying off debt
Do A-F credits
Call Renata today:
708-974-2727 office
708-461-3495 pager

J K S CONSTRUCTION
„Shingle“ stogai ir visų rūšių apkalimai (siding): medžio, aluminiaus ir kt. Turiu darbo draudimą. R. Jankauskas, tel. 708-999-2658.

TAISOME
SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MAŠINAS, ŠALDYTUVUS, ŠILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VENTILUOJUS.
H. Čickys
Tel. 585-6624

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar parduodant
- Greitas ir sąžiningas pataravimas
- MLS kompiuterijr FAX pagalba
- Nuosavybių įkainavimas veltui
- Perkame ir parduodame namus
- Apartmentus ir žemę
- Penšininkams nuolaida

HELP WANTED

Ieškoma moteris padėti vyr. amžiusu moteris namų ruošoje ir maisto gaminiams ir gyventi kartu. Darbas 6 dienas, antradieniais. \$130 į sav. Westchester priemiestis. Skambinti tarp 3 v. p.p. - 5 v. p.p. tel. 708-562-5583.

IEŠKO

Norėtume rasti nuosirdų gyvenimo draugą mūsų vienšiai 66 m. mamai iš Lietuvos. Ji — maloni, nepaprastai gera ir rūpestinga. Rašyti: **Salomėja, 25701 W. 12 Mile #811, Southfield, MI 48034. Tel. (810) 352-0881.**

FOR SALE

DAIŲ ŠVENTĖS VAIZDAJUOSTĖ

Prisiminkite praeitos vasaros Dainų šventę Alvido Buklio nufilmuotoje ir Vidos Kuprytės sureduguotoje aukštos kokybės VHS juostoje.

Kaina tik \$25

Čekius siųsti:
Lithuanian R. Catholic Federation of America
4545 W 63 Street
Chicago IL 60629

DRAUGE GAUNAMI ANGLŲ KALBA LEIDINIAI

BED AND BREAKFAST IN LITHUANIA. 177 psl.	\$12.00
ČIURLIONIS: PAINTER AND COMPOSER. Stasys Goštautas. 558 psl.	\$25.00
HELL IN ICE. Sibiran tremtinės dienoraštis. Onutė Garbštienė. 255 psl.	\$13.00
SVETUR OR AWAY FROM HOME. L. R. Fike. 419 psl.	\$17.95
LITHUANIAN SELF-TAUGHT. M. INKĖNIENĖ. 154 psl.	\$4.00
HISTORY OF LITHUANIA. Dr. J. B. Končius. 142 psl.	\$5.00
POPULAR LITHUANIAN RECIPES. Josephine Daužvardis. 127 psl.	\$7.00
LITHUANIAN COOKERY. Iz. Sinkėvičiūtė. 326 psl.	\$15.00
THE PROVIDENTIAL PATH. Venerable Servant of God Archb. George Matulaitis. Fr. Victor Rimšelis. MIC. 56 psl.	\$1.00
FIGHTERS FOR FREEDOM. Juozas Daumantas. 279 psl.	\$10.00
LITHUANIANS IN THE USA. Aspects of ethnic identity. David Fainhauz. 246 psl.	\$15.00
AWAKENING LITHUANIA. Prof. J. Stukas. 191 psl.	\$8.00
ENGLISH-LITH. DICTIONARY. Baravykas. 590 psl.	\$15.00
MAP OF LITHUANIA — 25 x 35", color	\$10.00

Pastaba. Užsakant knygas paštu, Illinois gyventojai prideda Sales tax 8.75% nuo knygos kainos. Tačiau visi tiek Illinois, tiek ir kitų vietovių knygų užsakojai prideda pašto ir išlaidų apmokėjimui.

1995 m. Lietuvių fondo pelno skirstymo studentų stipendijoms pakomisė. Sėdi iš kairės: Jolita Narutienė, Daina Kojelytė ir Ramunė Kubiliūtė; stovi Juozas Baužys ir Ytenis Kirvelaitis.

LIETUVIŲ FONDO TARYBOS POSĖDIS

Lietuvių fondo tarybos posėdis, pirmininkaujant Marijai Remienei, įvyko birželio 9 d. Pasaulio lietuvių centre, Lemonte. Tai buvo paskutinis tarybos posėdis prieš vasaros atostogas. LF taryba susirinko tik spalio mėn. Tačiau LF raštinė veiks kiekvieną dieną ir darbas nesustos.

LF tarybos pirmininkė pasveikino valdybos pirmininką Stasį Barą, sulaukusį savo gyvenimo garbingo deimantinio jubiliejaus ir dr. Antaną Razmą, kuris gegužės 21 d. buvo apdovanotas garbės medaliu, už nuopelnus humanitarinėje srityje. Abiems linkėjo dar daug darbingų metų rūpinantis savo šeimos bei artimųjų gerove, o taip pat ir Lietuvių fondu.

Po pirmininkės pranešimų šio posėdžio svarbioji dalis buvo tvirtinti 1995 m. pelno skirstymo komisijos atliktą darbą. Pelno skirstymo komisijos pirmininkė Daina Kojelytė išsamiai apžvelgė visą skirstymo eigą ir aptarė gautų prašymų gausą. Nežiūrint kiek spaudoje yra rašoma apie LF minimalią paramą, prašymų skaičius daugėja ir sumos didėja, ypač iš Lietuvos. Kai LF padovanojo Lietuvos švietimo ir kultūros reikalams vieną milijoną dolerių, buvo priimtas be entuziazmo. Sunkiai sukauptas milijonas pražuvo kaip lašas jūroje. Dabar LF taryboje ir lietuviškoje visuomenėje vyrauja nuomonė, kad reikia daugiau dėmesio skirti mūsų išeivijos reikalams. Nėra abejonės, kad LF ir toliau rems Lietuvos švietimo reikalus ir studentus, tik ne nomenklatūros darbus. Užsienio lietuviai yra dosnūs. Daug lėšų privačiai ir organizacijai keliauja į Lietuvą, bet ten, vyraujant korupcijai ir netvarkai, LF turi kontroliuoti padėtį.

Po kai kurių pasisakymų pelno skirstymas buvo LF tarybos patvirtintas ir padėkota komisijos nariams už sunkų darbą. Komisijos darbas būtų daug lengvesnis, jei paskirstymui būtų buvę bent vienas milijonas dolerių.

Noriu paminėti, kad studentų stipendijų prašymų buvo gauta 143 sumoje 371,920 dolerių ir bendrai paramai 154 prašymai sumoje 1,118,707 dolerių. Tuo tarpu paskirstymui buvo skirta 265,000 dolerių. Daugiausia prašančiųjų buvo iš Lietuvos studijuojanti JAV – 114, neseniai atvykusių nuolatiniams apsigyvenimui į JAV – 8, į Vasario 16-tos gimnaziją tik 2 – abu iš Urugvajaus, 1 studentas iš Argentinos ir Lituanistikos katedrą stažuotis lietuvių kalboje, 1 iš Lenkijos studijuoti statybos inžineriją Lenkijoje, 1 iš Australijos studijuoti Anglijoje, 1 iš Vokietijos studijuoti Londone ekonomiką ir 13 vietinių JAV lietuvių studentų.

Lietuvių fondas per visus 32 gyvavimo metus yra išdalinęs 5,245,847 dolerių (įskaitant vieno milijono dovaną Lietuvai). Nuo pat įsisteigimo pradžios ypač daug dėmesio skyrė lietuviškam švietimui ir studi-

juojančiam jaunimui. Tačiau to jaunimo pasigendama LF eilėse ir visuomenės veikloje. Studentai, baigę studijas ir sukūrę lietuviškas šeimas, šaltokai žiūri į lietuviškumą ir tik maža dalis prisimena LF ir išjungia ir narių eiles. Nėra vėlu ir kitiems įstoti dabar į Lietuvių fondą.

Bendrai paramai prašymų sumos įvairios – nuo 500 dol. iki 162,108 dol. Atrodo, jog tautiečiai nesupranta ar nenori suprasti, kad LF nesiskirsto pagrindinio kapitalo, o tik palūkanas. Pagal galimybes pelno skirstymo komisija stengiasi padėti kiek dalinama suma leisti. Komisija skirdama pirmenybę duoda LB institucijoms, o taip pat per LF valdybą lietuviškai spaudai. Lietuvių fondo pelno paskirstymas yra gana komplikotas uždavinys. Visuomenė turėtų suprasti ir turėtų nerūstauti, kurie paramos negavo. Visų uždavinių yra dideli ir svarbūs, bet pajamos skirstymui yra ribotos. Visas LF pelno paskirstymo detales gaus raštu kiekvienas Lietuvių fondo narys ir apie tai bus paskelbta spaudoje. Pelno skirstymui pirmininkavo LF tarybos narė Daina Kojelytė, o sekretoriavo LB atstovas Juozas Baužys.

Šis tarybos posėdis buvo įdomus ir darbingas. Po to buvo visų kitų komisijų pirmininkų pranešimai. Valdybos pirmininkas informavo apie einamųjų reikalus fondo raštinėje. Fondo pagrindinio kapitalo augimo tempas nesustoja ir tikimasi dar šiais metais surinkti aštuntą milijoną.

Ypač džiuginantis pranešimas buvo finansų komisijos pirmininko. Per penkis šiu metų mėnesius kapitalas uždirbo 630,000 dol. arba 13.1 proc. Turint didesnes pajamas, bus galima daugiau skirti dalinimui. Tai priklauso nuo sėkmingo investavimo. Finansų komisijos pirmininkas Povilas Kilius apibūdino šio krašto ekonominį stovį, o taip pat ir Lietuvių fondo finansinę ateitį. Lietuvių fondas dirba svarbų darbą, remia švietimą ir kultūrą bei visuomeninius reikalus, veikia demokratiškai ir tęsia savo nusistovėjusias tradicijas, nesijungiant į politiką.

Marija Remienė

LAIŠKAI

LKKB IR
KUN. KUZMINSKAS

Š.m. balandžio 12 d. skaitytojus maloniai nustebe „Draugo“ redaktorės D. Bindokienės vedamas, kad Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika (toliau LKKB) pristatyta kaip kandidata Nobelio taikos premijai gauti. Anot redaktorės: „Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika“ reikia laikyti labai svarbiu – jeigu ne svarbiausiu – veikiančiu Lietuvoje laisvės kovose, todėl ji tikrai verta Nobelio taikos premijos“. Nemažindamas LKKB inicia-

torių ir leidėjų Lietuvoje nuopelnų, manyčiau, kad suteikiant LKB Kronikai Nobelio premiją, kun. Kazimiero Kuzminsko nuopelnai būtų minimi pirmiausia. Teisingai D. Bindokienė pastebi, kad: „...tikrasis LKKB apaštalas buvo kun. Kazimieras Kuzminskas, įkūręs Čikagoje kronikoms leisti sąjungą“...

Kiek man iš asmeniškos pažinties su kun. K. Kuzminsku žinoma, jis tai darė giliai įsitikinęs, kad būtina surinkti iš tuomet dar okupuotos Lietuvos gautą medžiagą, sudaryti atskirus LKKB toms, išverti juos į pagrindines kalbas ir išspausdinti išsiuntinėti į laisvojo pasaulio šalis. Tik tada jos, būdamas gerai informuotas, atkreips dėmesį ir atitinkamai reaguos ir nuolatinius žiaurus religijos persekiojimus bei asmenis laisvės pažeidimus okupuotoje Lietuvoje.

Šis jo nusistatymas nebuvo palaiktas net ir tada, kai tam tikra grupė dvasininkų, kurie tenkinosi kun. K. Pugevičiaus leidžiamais atskirais LKKB sąsiuviniais, stipriai priešinosi kun. K. Kuzminsko sumanymui. Ignoruojamas pasipriešinimą, jis Čikagoje subūrė saujelę jam pritarančių asmenų, su kuriais netrukus įsteigė L.K. Religinės šalpos rėmėjų vyriausiąją valdybą. Ir tai buvo tik labai supkauso darbo užomazga.

Toks milžiniškas darbas ir nebe jauno, bet energingo kun. Kuzminsko pareikalavo daug pastangų ir nepatogumų, susijusių su ne vienu priekaištu ir nuoskauda. Bet Dieviui šio šventelio darbus laiminant, netrukus LKKB tomai pradėjo pasiekti visus JAV segetorius, vyskupus, universitetų bibliotekas, Jungtines Tautas ir Amnesty International, tarptautinę žmogaus teisių organizaciją.

Čikagos lietuviai, be abejo, dar prisijėmė aukštą, liesą, senyva, bet nesulipkusi, kun. Kazimierą Kuzminską. Jis savaitės dienomis Marquette Parko bažnyčioje aukodavo šv. Mišias, dažniausiai prieš šoninių altorių. Išpažinčių klausydamo savaitgaliais kairėje pusėje arčiau durų esančioje klausykloje. Už tuos patarnavimus iš klebonijos gaudavo nemokamus pusryčius ir mažą sumą pinigų. Suprasdami jo sunkią padėtį, geraširdžiai lietuviai beveik pusvelčiui užleido jam savo namo Talman gatvėje antrame aukšte erdvę butą, kuriame vėliau buvo LKKB sąjungos būstinė.

Kun. Kuzminskas dažnai lankydavosi lietuvių, ypač Anglijos lietuvių klubo narių, šeimose, bet netrūko jo ir kitų klubų bei organizacijų parengimuose. Visur lankydavosi jam svarbiausio tikslo skatinamas: telkti lėšas LKB Kronikoms leisti.

Lietuvai vėl atgavus Nepriklausomybę, kun. Kuzminskas grįžo į išsivajotą Tėvyne, dėl kurios daug sielojosi. Mano atmintyje kun. K. Kuzminskas visuo met liks dideliu Lietuvos patriotu, dažnai nesuprastu ir todėl nukriaustu pasišventėliu, kuris vertas, jei ne Nobelio premijos, tai nors Nepriklausomybę atgavusios Lietuvos, o gal ir popiežiaus, atitinkamo įvertinimo.

Leonas Venckus
Fennville, MI

KORUMPUOTAS! KAS?

Ačiū už birželio 2 d. pirmam „Draugo“ puslapy skliausteliuose duotą žodžio vertimą: „korumpuotas“ – kieno nors kalbos modelį buvo nukaltas šis deimantiukas? Be reikalo mes tiek sielojomės, savo ir mūsų vaikų žodynus šlavėm nuo angliško žodžių „suliutuvimo“. Reikėjo leisti „beibiui valgyti pyčių ant byčio, stepsais nulipti ir beizmenta, po gero baliaus turėti virš kabanti“ ir pan.

Dabar neturėtumėm problemos susikalbėti lietuviškai ir suprasti, apie ką rašo Lietuvos spauda.

Tuo pačiu linkiu ir „Draugui“ šiek tiek apvalyti pirmąjį puslapį nuo lietuviškos „tarp-tautinės“ manijos. Vos poros numerių straipsniuose parodoja žodžiai kaip „fiksuoti“, frakcija, nestabilus, buferis, prioritetas ir pan. O ką reiškia „fix idėja“ (gegužės 27 d.) taip ir paliko neišku.

Liuda Germanienė
Lisle, IL

AČIŪ!

Vasaros mėnesį suėjus man 90 metų amžiaus, spaudos žmonės, ypač Lietuvoje, pasidarbavo, tą sukaktį paminėdami ir visuo-menei primindami mano, kaip rašytojos bei pedagogės veiklą. Gavau daug laiškų, sveikinimo dovanėlių knygom, juostom ir audiniais bei gelėm. Kauno viešosios bibliotekos gyvojo žodžio almanachas surengė mano sukaktuvių progą literatūros vakarus bei popietes Vilkaiviškyje, Keturnaujienoj, Kaune ir Vilniuje. Esu dėkinga sveikintojams ir sveikintojams. Reikėtų parašyti ir išsiuntinėti šimtą ir daugiau padėkos laiškų, bet mano sveikata tokia, jog tuo tarpu to negaliu padaryti. Dar kartą – ačiū!

Petronėlė Orintaite
Los Angeles, CA

KONCERTAS BAŽNYČIOJE?

Š.m. gegužės 26 d. „Drauge“, laiškų skyriuje sudomino laiškas antrašte „Ar bažnyčiose pavirtę koncertų salėmis?“ Skaitant sužinojau, apie kokį koncertą kalbama. Kadangi tame koncerte buvau, tai noriu pareikšti savo nuomonę.

Žavėjau išties to koncerto turiniu, kaip ir daugelis, ir džiaugiuosi, kad toks puikus koncertas vyko Dievo namuose. To koncerto tikslas buvo gražus – paminėti Nekalto Prasidėjimo parapijos 80 m. sukaktį be didelių išlaidų koncertinei salei.

Manau, kad daugumas klausytojų buvo dvasiniai „pagauti“ to įvairaus turinio koncerto: trys jaunos, į viršūnes stipriai kylančios, lietuviškos vokalistės, ir vienas vokalistas; dešimties ispanų instrumentalistų-vokalinių grupė, puikiai atlikusi pasaulinių muzikų kūrinius ir pora ispanų melodingų dainų; jaunas, meksikietis pianistas-virtuozas ir amerikietis pianistas; na, ir mūsų mėgstamas solistas, savo dramatine vaidyba pasiekęs ne vieno jausmų gelmes (negaliu nepaminti – tai Arnoldas Voketaitis).

Kalbant apie meną bažnyčiose aplamai, reikia pasakyti, kad trys pagrindinės meno šakos – tapyba, skulptūra ir muzika yra labai tarpiai susijusios su Bažnyčia, kuri amžių bėgyje visada globojo menininkus ir skatino kurti. Daugelis popiežių ir vyskupų tuo išgarsėjo. Brangūs meno kūriniai bažnyčiose ir

Vatikano muziejuje tai liudija. Daugelio kūrinių sužėtai paimti kaip tik iš krikščioniškos religijos.

Visas menas bažnyčiose skiriamas mūsų pojūčiams, kad išgyventume tikrąjį meną, kūrėjo mintį ir jo kūrinių grožį. O grožis gi žadina jausmus kaip tik paties žmogaus naudai.

Muzikos garsais pripildyta bažnyčia juk visuomet yra ir jaukesnė, ir šiltesnė, nes muzikos garsams veikiant jausmus, rodos, iškylame virš bažnyčios bokštų į dangaus ir žemės Kūrėjo erdvę, pmišdami visus žemiškus rūpesčius.

Šiandien meno prestižas menkinamas kai kurių, net menininkais vadinamų. Nukeliauta į kraštutinumus. Tokių menininkų ir muzikų mintį nedaugelis gali suprasti.

Plojimas bažnyčioje nėra nusikaltimas – plojame sveičiui kardinolui, turisiam mums gražų žodį, plojame jaunavedžiams, įeinantiems į Sakramento kelią, plojame už puikiai atliekamus muzikinius kūrinius, ir tas plojimas eina Dievo garbei, už jo tvarinių talentus ir jų vertingus darbus.

Mokėkime vertinti tikrąjį grožį ir džiaugtis. Nepalikime bažnyčią tik laidotuviams ir nepadarykime krikščionybės tik laidotuvių eiseną. Esame gyva Bažnyčia, kurios pritarimas tikram menui niekada nekėlė abejonių.

Jadvyga Damušienė
Lockport, IL

HIROŠIMOS ATOMINIS SUSPORGDINIMAS

Pasaulis tapo kitoks, kai 1945 m. rugpj. 5 d., 9:15:17 ryte, amerikiečių lėktuvais „Enola Gay“ numetė atominę bombą ant Hirošimos. Praėjus 43 sekundėms, purpurinė šviesa, užliejo akiniuos lakūnus ir jų lėktuvus pradėjo virpėti nuo oro verpetų. Jie matė verdančias dulkes, kylančias iki 20,000 pėdų ir baltumą iki 40,000 pėdų. Lėktuvai po šešių valandų nutūpė Tinian saloje, kur gen. Carl Spaatz užsegė medalius pilotui plk. Paul Tibbets ir William Parsons. Hirošimoje iš karto žuvo 100,000 žmonių, tiek pat mirė vėliau nuo žaizdų.

Viso šio įvykio geriausia įvertinimą padarė filosofas antropologas jėzuitas Pierre Teilhard de Chardin (1881-1955). Savo knygoje „Žmogaus ateitis“ jis pranašavo, jog žmogaus progresas nesunaikins žmogaus ir žmogus išsivystys į ypatingą būtybę. Tačiau toje išsivystymo eigoje bus dar daug skaudžių pralaimėjimų. Atmenu, 1964 metų Teilhard konferenciją Fordham universitete New Yorke, kada po prez. Kennedy nužudymo ir Vietnamo karo suliepsnojimo visuomenės nuotaika buvo pesimistiška. Pierre Teilhard mintys davė stiprybės ateičiai. Hirošimos atvejis yra tik laikinas atkritimas nuo progreso.

Saulius Šimoliūnas
Detroit, MI

A.†A.

MARIJAI MACIANSKIENEI

Tebūna šviesu Viešpatyje.
Nuoširdžiai užjaučiame dukrą REGINĄ ir žentą GEORGE VOLDEMARUS bei anūkus, sūnų ALGĮ, Lietuvoje seserį ELENA, ir brolių JONA.

Lietuvos Dukterų draugija

A.†A.

DANUTEI PAREIGIENEI

pašauktai į Amžinybę, nuoširdžiai užjaučiame jos šeimą, seseris ir brolių bei visus velionės liūdinčius.

Lietuvos Dukterų draugija

A.†A. ANTOINETTE JENKINS

Gyveno Evergreen Park, IL.

Mirė 1995 m. birželio 9 d., sulaukusi 80 metų.

Gimė Chicagoje.

Nuliūdę liko: sūnūs – dr. Alexander Jenkins, Jr. ir dr. Lawrence W. Jenkins.

Velionė buvo žmona a.a. dr. Alexander Jenkins, Sr.

Velionė pašarvota antradienį, birželio 13 d. nuo 3 iki 9 v.v. Kenny Bros. laidojimo namuose, 3600 W. 95 St., Evergreen Park, IL.

Laidotuvės įvyks trečiadienį, birželio 14 d. Iš laidojimo namų 10 val. ryto bus atlydėta į Most Holy Redeemer parapijos bažnyčia, 96th ir Lawndale, Evergreen Pk., kurioje bus aukojamos 10:30 val. ryto gedulingos šv. Mišios už velionės sielą. Po Mišių velionė bus palaidota šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuviuose.

Nuliūdę sūnūs.

Laidotuvių direkt. Kenny Bros. Funeral Home. Tel. 708-425-4500.

A.†A.

HILLARY LILLI BARČAITĖ VEŠOTIENĖ

Gyveno Kalifornijoje.

Mirė 1994 m. lapkričio 25 d.

A.a. Hillary Lilli palaikai bus palaidoti šv. Kazimiero lietuvių kapinėse, blokas 25, sklypas 225, š.m. birželio 14 d. 11 val. ryto.

Pažįstami ir artimieji prašomi laidotuviuose dalyvauti.

Nuliūdę: vyras Kazimieras Vešota ir giminės.

Mylimam tėveliui

A.†A.

VIKTORUI PALŪNUI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame sūnus JULIŲ, ANDRIŲ, marčią NERĮ bei visą šeimą ir kartu liūdimė.

Seattle Lietuvių Bendruomenė ir
Seattle Lietuvos Dukterų Draugija

A.†A.

DANAI PAREIGIENEI

mirus, reiškiamo giliausią užuojautą mūsų narėms MARYTEI LUKOMSKI, BIRUTEI GYLIENEI, ZITAI ŽVIRZDIENEI ir visiems giminėms.

Seattle Lietuvių Bendruomenė

A.†A.

DANUTEI PAREIGIENEI

mirus, liūdesio valandoje užjaučiame seseris – BIRUTĘ GYLIENĘ, ZITĄ ŽVIRZDIENĘ, NIJOLĘ VARDIENĘ, brolių RAIMUNDĄ RIMKŲ ir a.a. Danutės šeimą.

Sigutė ir Juozas Žemaičiai

Brangiai Sesutei

A.†A.

DANUTEI RIMKUTEI PAREIGIENEI

iškeliavus į Tolimuosius Namus, giliai užjaučiame visą šeimą ir kartu liūdimė. Jos gerumas palietė daugelį žmonių.

Aleksandra Gylienė
Antanas ir Aldona Minelgiai

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Praleiskite Tėvo dieną gražioje gamtoje – Ateitininkų namų ažuolyne, Ateitininkų federacijos ruošiamoje gegužinėje. Bus linksma ir smagu, kai visa šeima poilsiaus kartu. Traukime fondo laiminguosius, valgysim, atsigaivinsime gėrimais, šnekučiuosimės, o vaikai galės sportuoti (tikriausiai prisidės ir tėtis). Bus dveji karšti pietūs, o vaikams dar ir treti. Viskas už savikainą. Kviečiami visi, kas mėgsta laisvę ir gamtą, nori pabūti su tėveliu vieną kitą valandėlę. Gamta gražioje ažuolyne visų lauks sekmadienį, birželio 18 d., tuoj po 11 val. šv. Mišių Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje. Gegužinė rengia Ateitininkų federacijos fondas.

Lietuvos Vyčių 112 kuopa, kuri visuomet susirinkimus daro Šv. M. Marijos Gimimo parapijos salėje, o savo šventes švenčia parapijos bažnyčioje, šiuo metu rūpinasi, kad Marquette Parko apylinkė būtų saugi ir maloni. Jie dėl to prašo visų apylinkės gyventojų palikti lauke degančias šviestas per naktį, arba bent iki vėlumos. Apšviesta aplinka – yra saugi aplinka!

Lietuvos vyčių Vidurio Amerikos apygarda ruošia metinę Nepriklausomybės šventės išvyką liepos 2 d., sekmadienį, 12 val., Stankūnų „Pines“ restorano sode, Pines, Indiana. Veiks bufetas, visus linksmins Fausto Stroliaus muzika, bus žaidimų ir laimėjimų. Autobusas išvyks nuo Nekalto Prasidejimo (Brighton Park) bažnyčios 10:30 val. r., o nuo Šv. M. Marijos Gimimo (Marquette Park) bažnyčios 11 val. r. Grįš 6 val. vak. Būtina padaryti rezervacijas, skambinant Evelyn Ozelis 312-254-7553 arba Aldona Brazis 708-361-5594. Lietuvos vyčiai kviečia visus dalyvauti ir maloniai praleisti dieną paežerės kopose.

Algis Kasniūnas su Lina Jodwalyte modeliuoja „Skambėk, pavasarėli“ – Montessori mokyklėlių ruoštoje madų parodoje.

x Parduodame bilietus kelionėms į Lietuvą ir į visus pasaulio kraštus geriausiomis kainomis. Skambinti: T. Lesniauskienė, TravelCentre, Ltd., tel. 708-526-0773.

x Elena Radzevičiūtė, Chicago, IL, atsiuntė \$20 vargstantiems Lietuvos vaikams. Labai ačiū! „Lietuvos Našlaičių Globos“ komitetas. (sk)

x Rotary Club of Long Beach Island, NJ, atsiuntė \$150, tuo pratęsdami savo globą Lietuvos našlaičių kitiems metams. Dėkojame! „Lietuvos Našlaičių Globos“ komitetas, 2711 W. 71 St., Chicago, IL 60629. (sk)

ARAS ROOFING
Arvydas Kiela
Dengiamo ir taisomo visų rūšių stogus
Tel. 708-257-0746
Skambinti po 6 v.v.

Visuomenei informacinis susirinkimas dėl Marquette Parko apsaugos šaukiamas rytoj, trečiadienį, birželio 14 d., 7 val. vak., Šv. M. Marijos Gimimo parapijos salėje. Nors apsauga jau kuris laikas veikia, vis dar kyla neaiškumų, kaip ja naudotis, be to, bus galima pasisakyti nuomones, klausiti klausimus ir apskritai pasiformuoti apie šią svarbią paslaugą Marquette Parko apylinkėi. Kviečiami visi apylinkės gyventojai.

Šv. Antano parapijoje, Cicero, Ill., ketvirtadienį, birželio 15 d., 6:30 val. vakare, įvyks specialios Lietuvos Vilties ir gedulo dienos pamaldos su Mišiomis ir pasiaukojimu Šv. Jėzaus Širdžiai. Birželis yra Šv. Jėzaus Širdies mėnuo. Šiomis dienomis minint skaudžiuosius mūsų tautos įvykius ir Lietuvai dar labai sunkiais žingsniais kuriant gyvenimą laisvėje, ypač svarbu save ir Lietuvą pavesti Kristaus meilei, kuri ypatingai reikiama pamaldumu į jo Švenčiausiąją Širdį.

Gerai nusiteikęs Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos, Lemonte, kapelionas kun. Algirdas Paliokas, SJ.

Liepos 15 d. yra paskutinė data, iki kurios bus priimamos užpildytos anketos JAV Lietuvių biografijų žinynui, leidžiamam Lituanistikos tyrimo ir studijų centro Čikagoje, kartu su Mokslo ir enciklopedijų leidykla Vilniuje. Anketų bei nuotraukų laukia redaktorė Jonė Liandzbergienė, kuri netrukus jau surinkta gausia medžiaga Žinynui grįš ir leidyklą. Siųsti (ar skubiai prašyti anketų) šiuo adresu: LTSC, 5620 S. Claremont Avenue, Chicago, IL 60636-1039. Tel. 312-434-4545.

Bronius Juodelis, Amerikos lietuvių biografijų žinyno ruošos koordinatorius, pakartotinai paršė laiškus su anketomis ir pasinėti jau anksčiau anketas gavusiems asmenims, kurie neatsiliepė ir negražino užpildytų anketų. Daugelio veiklių Amerikos lietuvių, ypač jaunesnės kartos, adresai nežinomi ir Lituanistikos tyrimų ir studijų centras jiems anketų nusiųsti negalėjo. Visi, negavusieji Žinyno anketų, prašomi skambinti tel. (312) 434-4545 duoti savo adresą, kad jiems anketos būtų skubiai išsiųstos. Gavę anketas, prašomi jas užpildyti ir nedelsiant grąžinti iki liepos 15 dienos.

x Siuntiniai į Lietuvą laivu per TRANSPAK. Skubiems siuntiniams – AIR CARGO. Maisto siuntiniai nuo \$29 iki \$98. Produktai aukštos kokybės. Du populiariausi tai \$39 šventinis siuntinys ir 55 sv. įvairaus maisto už \$98. TRANSPAK, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772. (sk)

x Dana ir John Trotter, Racine WI, globoja du Lietuvos našlaičius. Atsiuntė \$300 tuo pratęsdami globą tiems vaikams kitiems metams. Ačiū! „Lietuvos Našlaičių Globos“ komitetas, 2711 W. 71 St., Chicago, IL 60629. (sk)

MŪŠŲ MAŽIEJI MOKINUKAI

Jau dienos ilgėja, ir saulė maloniai šildo „Žiburėlio“ Montessori mokyklėlės mokinius, kurie, baigę mokslo metus, smagiai lauke žaidžia. Dar mokslo metams nepasibaigus, mokyklėlės direktorė Dana Dirvonienė suorganizavo išvyką į vaikų ūkį Palos Parke. Tą rytą vaikai su mamomis ir palydovėmis skubiai rinkosi, kad tik nepraleisti progos į ūkį važiuoti mokykliniu autobusu. O ūkyje – kiek buvo džiaugsmo! Apžiūrėjo gyvulėlius, klausė paaiškinimų, smagiai valgė savo užkandžius ir pavargę sėdosi autobusan kelienei atgal.

Vos keturioms dienoms praėjus, vėl visi rinkosi Pasaulio lietuvių centre. Šį kartą vaikų nelaukė autobusas, o du mažukai arkliai! Tai buvo tėvų komiteto vicepirmininkės Gintarės (Kerelytės) Thaus suorganizuota gegužinė, į kurią entuziastingai rinkosi „Žiburėlio“ mokiniai ir jų šeimos. Vaikams ir tėvams bei seneliams buvo proga pabendrauti, pasigardžiuoti vaisėmis, pasidžiaugti malonių oru ir gamta. Tėvų komiteto nariai ir tėveliai pravedė vaikams užsiėmimus – rankdarbius, žaidimus ir pasijodinėjimą arkliais. Buvo pardavinėjamos nuotraukos ir mokyklos marškinėliai, kuriuos sukūrė Viktorė (Venclovaitė) Siliūnienė, o pagamino Paulius Jurgutis. Popietė greitai prabėgo, ir pilnus išpūdžių nuvargusių vaikų buvo laikas vežti į namus.

Neprabėgus savaitei, vėl visi rinkomės. Šį kartą ne lauke, o Pasaulio lietuvių centro didžiojoje salėje mokslo metų užbaigimui. Mokinukai rimtai sėdėjo pirmoje eilėje ir laukė savo „vyresniųjų kolegų“. Suskambus muzikai, iškilmingai išgyjavo abiturjantai. Mokyklą baigė: Šarūnas Daugirdas, Daina Fischer, Saulė Grybauskaitė, Lina Jodwalytė, Rimas Kapaciūnas, Algis Kasniūnas, Raimis Kazlauskas, Antanas Kirkus, Justas Lelis, Inga Milo, Juozas Pranckevičius, Alexa Razmaitė, Robertas Senkevičius, Aleksandras Strikas, Aleksandras Thaus ir Tomas Trakis. Direktorė D. Dirvonienė gražiai paaiškino, kad nors jie baigia „Žiburėlį“, jie turi nepamiršti kalbėti lietuviškai. Didžiudami savą pasiekimu, abiturjantai gražiai ir aiškiai atliko programą, į kurią vėliau įsijungė ir kiti mokiniai. Tėvų komiteto pirmininkė Violeta Strikienė susijaudinusi nuoširdžiai padėkojo komiteto nariams ir tėveliams už pasiaukojimą ir pagalbą ir kvietė visus dar pasisvečiuoti. Balionų ir dovanėlių pilnomis rankomis, mokslo žinių ir malonių minčių įgavę, „Žiburėlio“ Montessori mokiniai išskubėjo vasaros atostogoms.

Daina Siliūnienė

„Žiburėlio“ mokyklėlės mokinukai ir palydovės mamytės ruošiasi išvykti į ūkį gegužės 16 d. Nuotr. Irenos Senkevičienės

SIBIRO TREMTIES PAMINĖJIMAS LEMONTE

Sovietinė Sibiro tremtis yra ryškiausia ir žiauriausia lietuvių tautos genocido apraška. Sibiro tremtis sunaikino arba sulaušino trečdajį lietuvių tautos sūnų ir dukrų. Pirmuoju tremimui į Sibirį 1941 metais okupantai išvežė didžiąją dalį Lietuvos intelektualų, valstybininkų, pramonininkų ir visuomenininkų. Antrosios okupacijos metu, ypač 1945-1949 metais, sovietai, padedami pavidavėlių lietuvių vežė daugumą savo tautą, savo žemę ir jos laisvę mylinčių lietuvių. Vežė suaugusius, kūdikius ir senelius į nežmoniškas sąlygas, į vergų-mirtininkų darbus amžino įšalo žemėje Sibire. Nuo šalčio, bado, ligų ir tremties sągūgų kulkų mirusiųjų lavonus krovė į kupetas snieguose, paliko draskyti tundros vilkams arba Lenos upei nunešti ir Ledjūrį. Dalį jų artimieji palaidojo išalusioje Sibiro žemėje. Kai kurių kaulus artimieji parvežė į gimtąją žemę, sugrįžusios sovietų lojose imperijai.

Šį minėjimą birželio 11 d. ruošė JAV LB Lemonto apylinkės valdyba. Minėjimas vyko Pasaulio lietuvių centre esančioje pal. Matulaičio misijos bažnyčioje, pripildytoje gausiai susirinkusių dalyvių. Už Sibiro tremtinius šv. Mišias aukėjo prel. Juozas Prunskis ir misijos kapelionas kun. Algirdas Paliokas, pasakydamas atitinkamą pamokslą. Mišių metu giedojo lietuvių operos choras su soliste Lijana Kopūstaitė.

Po Mišių bažnyčioje vyko minėjimo antrąjį dalis. Ją pradėjo LB Lemonto apylinkės valdybos vicepir. Vladas Stropus, šio minėjimo organizatorius, pakviesdamas tylos minutę pagerbti visus Sibiro tremtinius. Minėjimo prelegentą kun. Algimantą Gudaitį – sveičia iš Lietuvos, pristatė LB

Lemonto valdybos pirm. Gediminas Kazėnas. Prelegentas gimęs 1963 m., nepatyrė Sibiro tremties, bet ją išgyveno jo tėvai, močiutė, kuri ten ir numirė. Kun. A. Gudaičiui teko lankytis Sibire 1987 metais, parvežant (slaptai) močiutės kaulus į Prienų kapines. Savo žodyje prelegentas priminė jo tėvų Sibire išgyventus bei matytus žiaurumus ir ten labai sunkiomis sąlygomis vykdytą religinę praktiką.

Minėjimo meninėje dalyje Lietuvių operos choras padainavo: „Nuliūdo kapais pasipuošus tėvynė“, „Arą“ (vyrai), „Kur bėga Šešupė“, o solistė L. Kopūstaitė St. Šimkaus „Vai nekukuok“. Pabaigai visi giedojo Lietuvos himną. Lietuvių operos giesmės ir dainos galinčiai skambėjo aukštuose bažnyčios skliautuose, dirguojant maestro Alvydai Vasaičiui ir vargonais palydint pianistei Gintei Čepinskaitei. Jų dalyvavimas labai praturtino šį reikšmingą minėjimą. Jiems ir visiems dalyviams nuoširdžiai padėkojo pirm. Gediminas Kazėnas.

Po minėjimo LB Lemonto apylinkės valdyba suruošė vaišes Lietuvių operos chorui bei svečiams Bočių menėje, kur buvo malonus pabendravimas. Br. Juodelis

DAINOS IR MALDOS „SEKLYČIOJE“

Žavingiausias mėnuo neabejotinai yra gegužė. Iš žiemos miego saulės pažadinta gamta stauga pasijunta vėl jauna ir galinga augti, įsimylėti ir pripildyti žemę nauja gyvybe. Viskas žydi, visur skamba meilės dainos, sklaidžiasi maloniausi svajinantys kvapai, akis žavi gražiausios spalvos ir formos. Žemė

Lemonto choras, vadovaujamas Rasos Poskočimienės, atlieka programą misijos kapeliono kun. Algirdo Palioko, SJ, pagerbimo pobūvyje PLC gegužės 28 d. Nuotr. Vytauto Jasinevičiaus

tampa jauna, lyg savyje pajutusi naują gyvybę, motina. Todėl gegužės mėnesį žmonija ir paskyrė motinos mėnesiu – švenčia motinos dieną.

Krikščioniškas pasaulis gegužę skyria savo dangiškos Motinos Marijos garbei. Lietuvoje ypač stropiai būdavo organizuojamos ir lankomos gegužinės pamaldos bažnyčiose ir net privačiuose namuose. Mano tėvų šeimoje gegužės mėn. kas pavakarį rinkdavosi kaimynai bendrai malda, kuri niekada nebuvo apleidžiama. Išėivijoje šis paprotys mažiau praktikuojamas, todėl mums gegužės mėnesį kažko trūksta.

Praeitą trečiadienį buvo dainų popietė „Seklyčioje“. Ji sutapo su paskutine gegužės mėnesio diena. Parengimų vadovė Elena Sirutienė kilo puiki idėja sujungti dainas su malda Marijai. Tam ji gavo iš Švenčiausios Panelės Marijos gimimo parapijos klebonijos labai gražų, barokini Marijos paveikslą, papuošė jį žalumynų ir gelių vainiku ir uždegė salėje ant stalų žvakes.

Popietė prasidėjo tradiciškai – dainomis, kurias maestro Faustas Strolia parinko ypač jautrias ir tėvynės meilę žadinančias, kaip: „Ramios malonios vasaros naktys“, „Pražydo pirmosios melsvos žybuoklės“, „Supyniau dainužę iš meilės balsų“, „Ko liūdi, berželi, ko liūdi?“, „Veliavos iškeltos plazda“ ir kitos.

Kai išdainavome pirmąjį puslapį, vadovė pranešė, kad sekanti programos dalis skirta Marijos garbei, iš Marijonų Lietuvoje išleistų knygelių: Lacrima, „Švenčiausios Marijos litanijos – sonetai“. Iš tos knygelės vyresnieji skaitytojai jautriai paskaitė litanijos žodžiams pritaikytus eileraščius – maldas. Jie nepaprastai gražūs, pilni meilės Marijai.

Marija ne tik grožio, bet skausmo ir kancijos karalienė. Eiles apie Mariją skaitė: Marytė Juknienė, Onutė Lukienė, Elenutė Paliūnienė, Antanas Malinauskas, J. Gaigalėnė, Liudmila Vilimienė, Jonas Žebrauskas, Albina Lietuvninkienė ir Elena Sirutienė.

Baigus skaityti, visi sustoję sugiedojome „Marija, Marija“ ir pasijutome pilni meilės Dangiskai Motinai, ir pagarbos ir meilės savo žemiškoms motinoms. Toliau tęsėme antrąją dainų popietės dalį. Išdainavome antrąjį puslapį ir pabaigai „Lietuva brangi“. Jautėmės kupini Marijos, savo motinos ir Tėvynės meilės.

Stipriai plojome F. Stroliai ir E. Sirutienė už šią pakilią nuotaiką joje prapuolė visos amžiaus ir ligų negalios – buvome vėl jauni.

Po programos buvo skanūs pietūs ir „laimės šulinys“, o už lango – puikus pavasario oras. J. Žebrauskas